

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ὡ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἦν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν (Α΄ Τιμ. ζ΄ 20-21)

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ–ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009 • ΤΕΥΧΟΣ 64

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁδὴν γιὰ τὴν ἀπόφαση τῶν 7 τῆς Δ.Ι.Σ.	σελ. 1
Μεγάλη Πατερικὴ Μορφή	σελ. 2
Ἐκκλησις νὰ μὴ διαπομπεύονται	σελ. 5
«Bodies»: Ἐκθεση τῶν πτωμάτων	σελ. 7
Ἐνότητα στὴ διαφορετικότητα	σελ. 10
Ἡ ἄλλη πλευρὰ τοῦ καθηγητοῦ Σάββα Ἀγουρίδη	σελ. 12
Ἀναγνώσεις τοῦ Δεκέμβρη	σελ. 14
Βιβλιοπαρουσίαση	σελ. 20
Εἰδήσεις καὶ σχόλια	σελ. 23

ΟΔΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ 7 ΤΗΣ Δ.Ι.Σ.

Η Παρακαταθήκη ἔπαιρνε τὸν δρόμο πρὸς τὸ τυπογραφεῖο, ὅταν ἔσκασε ἡ «βόμβα» τῆς ἀθώσεως τοῦ μητροπολίτου πρώην Ἀττικῆς Παντελεήμονος ἀπὸ τὴν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στίς 9 Μαρτίου 2009. Ἐκ τῶν 12 μελῶν τῆς Δ.Ι.Σ. (δέν μετέχει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος) 7 ἐψήφισαν ἀθωωτικά–ἀγνοώντας προκλητικά τὸ παραπεμπτικὸ πόρισμα τοῦ ἀνακριτοῦ μητροπολίτου Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ–ἐνῶ μόνον 5 ἦσαν αὐτοὶ πού–διασώζοντας τὴν τιμὴ τῆς Δ.Ι.Σ.– ἐψήφισαν

ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς τοῦ κατηγορουμένου σὲ δίκη. Σημειωτέον ὅτι ὁ πρῶην Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων ἐκτίει ἤδη, ἐδῶ καὶ ἕναν περίπου χρόνο, ποινὴ φυλακίσεως 6 ἐτῶν, πού τοῦ ἐπέβαλε τὸ Πενταμελὲς Ἐφετεῖο γιὰ ὑπεξαίρεση χρηματικῶν ποσῶν ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Ἐφραὶμ Νέας Μάκρης. Οἱ 7 ὅμως τῆς Δ.Ι.Σ. ἔκριναν, σὲ πείσμα τῆς κοινῆς λογικῆς καὶ τοῦ κοινοῦ περὶ δικαίου αἰσθήματος, ὅτι ὁ φάκελος πρέπει νὰ τεθεῖ στό ἀρχεῖο! Ἐνῶ γιὰ τίς ρόζ ἱστορίες, ὅπου φέρεται νὰ πρωταγωνι-

στεῖ ὁ ἴδιος μητροπολίτης, ἡ Ἱερά Σύνοδος εἶχε ἀποφανθεῖ παλαιότερα ὅτι δέν μπορεῖ νά ἀσχοληθεῖ, ἐπειδή οἱ ρόζ κασσέττες πού εἶχαν προβληθεῖ τότε ἀπό τηλεοπτικά κανάλια, κατασκανδαλίζοντας πιστούς καί ἀπίστους, ἦσαν προϊόντα ὑποκλοπῆς καί ἄρα δέν μπορούσαν νά ἀποτελέσουν ἀποδεικτικό ὕλικό γιά παραπομπή σέ δίκη τοῦ θλιβεροῦ πρωταγωνιστοῦ των.

Ὡς γνωστόν ἡ Παρακαταθήκη ἀσχολεῖται κυρίως μέ θέματα μαρτυρίας τῆς διαχρονικῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο καί μέ θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν Ὁρθόδοξη Ρωμείκη παράδοσή μας.

Σήμερα ἀφιερώνουμε τό σημεῖωμα τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς σ' αὐτό τό θέμα, γιά νά ἐκφράσουμε τήν βαθύτατη θλίψη καί τήν ἀπογοήτευσή μας ἀπό τήν ἀπόφαση αὐτή τῆς Δ.Ι.Σ.

Ἄς εὐχηθοῦμε, ὅσο εἶναι καιρός, νά ἀνατραπεῖ ἡ ἀπόφαση, ἐάν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος –ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τήν ἀντίθεσή του στήν ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ.– συγκαλέσει ἐκτάκτως γιά τό θέμα αὐτό τήν Ἱεραρχία.

Αὐτό θά γίνει –οὔτως ἢ ἄλλως– μετά τήν ἀναμενομένη ἔκδοση τῆς ἀποφάσεως τοῦ

Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία εἶναι μᾶλλον βέβαιο ὅτι θά ἀπορρίπτει τήν ἀναίρεση πού ἤσκησε ὁ πρῶν Ἀττικῆς. Τότε, μέ τήν τελεσίδικη πλέον καταδίκη τοῦ μητροπολίτου ἀπό τά πολιτικά ποινικά δικαστήρια, θά ὑποχρεωθεῖ καί ἡ Ἐκκλησία νά τόν καθαιρέσει.

Τί κρίμα ὁμως, νά ἐπιβεβαιώνεται ἔτσι τό γραφικό «...οἱ υἱοί τοῦ αἰῶνος τούτου φρονημώτεροι ὑπέρ τούς υἱούς τοῦ φωτός εἰς τήν γενεάν τήν ἑαυτῶν εἰσι...» (Λκ. 16, 8).

Οἱ 7 τῆς Δ.Ι.Σ., πού ἐψήφισαν ὑπέρ τῆς ἀθώσεως τοῦ πρῶν Ἀττικῆς Παντελεήμονος εἶναι οἱ: Ἱερισσοῦ Νικόδημος, Μηθύμνης Χρυσόστομος, Φωκίδος Ἀθηναγόρας, Διδυμοτείχου Νικηφόρος, Μυτιλήνης Ἰάκωβος, Λαρίσης Ἰγνάτιος καί Νέας Ἰωνίας καί Φιλαδελφείας Κωνσταντῖνος.

Οἱ μειοψηφίσαντες 5 μητροπολίτες, πού ἐφήφισαν τό αὐτονόητο, διασώζοντας τήν τιμή τῆς Δ.Ι.Σ., εἶναι οἱ Νικοπόλεως καί Πρεδέζης Μελέτιος, Κίτρος καί Κατερίνης Ἀγαθόνικος, Ἄρτης Ἰγνάτιος, Μαντινείας καί Κυνουρίας Ἀλέξανδρος καί Ἀργολίδος Ἰάκωβος.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ*

τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης
κυροῦ Ἱεροθέου

π. Ἰουστίνος Πόποβιτς - 30 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του

«Μόνον ὁ αἰωνίως ζῶν Κύριος δίδει δυνάμεις, ὥστε νά εἶναι ὁ Χριστιανισμός ζωή καί πίστις, ζωή καί ἀγάπη, ζωή καί προσευχή, ζωή καί νηστεία, ζωή καί αἰωνιό-

της... Ἐμπνέει τούς μάρτυρας εἰς τό μαρτύριον, τούς ἀσκητάς εἰς τήν ἄσκησιν, τούς Ἀποστόλους εἰς τήν ἀποστολήν των, τούς ἐλεήμονας εἰς τήν ἐλεημοσύνην, τούς σο-

* Πρώτη δημοσίευση στό περιοδ. Παράδοση, τ. 15-17, Μάιος-Ὀκτώβριος 1979, σσ. 3-5.

φούς εις τήν ἔρευνάν των, ὅλους τοὺς Χριστιανούς ὄλων τῶν ἐποχῶν εις τὰ παλαιόματά των».

(Ἀπό τό τελευταῖον ἀναστάσιμον κείμενον τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς).

Τήν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου, Σάββατον Ἐ΄ Νηστειῶν 1979 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ εἰς λαμπρός κληρικός, τό πέρασμα τοῦ ὁποίου ἐφωταγώγησε τοὺς οὐρανούς τῆς συγχρόνου Ὁρθοδόξου Οἰκουμένης. Ἡ κοιμήσις του συνεκίνησε βαθύτατα μεγάλα πλήθη Ἑλλήνων πιστῶν, διότι ὁ μακαριστός γέρον ἀπήλαυεν βαθείας τιμῆς καί σεβασμοῦ καί εἰς τήν ἑλληνίδα γῆν, τήν ὁποίαν ἰδιαιτέρως ἐθαύμαζε καί ἠγάπα, ἀλλά καί ἡ ὁποία ἀνταπέδωκε εἰς αὐτόν πλουσίως θαυμασμόν, σεβασμόν, ἀγάπην. Εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι ὁ ἅγιος πατήρ παρέδωκε τό πνεῦμα καί ἐξῆλθε τῆς ματαίας ἐγκοσμίου ζωῆς κατά τήν νύκτα τῆς ἀγρυπνίας τοῦ Ἀκαθίστου πρὸς τήν ἀνύμφευτον νύμφην ὕμνου, πρὸς τήν ὁποίαν ἐκ θαθέων προσήυχετο ὡς γνήσιος Ὁρθόδοξος πιστός, ἀλλά καί διότι πλήν τῶν ἄλλων εἶχεν ἀφιερωθῆ εἰς αὐτήν ἀπό τήν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ 1894 ὁπότε εἶδε τό πρῶτον τό φῶς τῆς ζωῆς καί ἔλαβε πρὸς τιμήν τῆς δεξαμένης δι' ἀγγέλου τό «χαῖρε» τό ὄνομα Εὐάγγελος.

Εἰς τήν ἁγίαν διωτήν του ὑπάρχουν ἔντονα τὰ χαράγματα μιᾶς ἀληθῶς μεγάλης ὀρθοδόξου πατερικῆς μορφῆς. Ἄλλοι εἶπον ἢ θά εἶπουν διὰ τήν προσφοράν του εἰς τὰ θεολογικά γράμματα, διὰ τήν δρᾶσιν του εἰς ποικίλους τομεῖς τῆς θεολογικῆς σκέψεως καί ζωῆς. Ἡμεῖς θά περιορισθῶμεν νά προβάλωμεν ὀρθόδοξα τινά χαρακτηριστικά τῆς φωτισμένης μορφῆς, ἡ ὁποία ἐδόξασε καί δοξάζει καθ' ἅπασαν τήν Ὁρθόδοξίαν τήν ἀδελφὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν.

1. Βαθυτάτην συγκίνησιν δημιουργεῖ εἰς τόν Ἑλληνα μελετητήν, ὁ ὁποῖος προ-

σεγγίζει τήν ὠραίαν μορφήν τοῦ κοιμηθέντος διαπρεποῦς κληρικοῦ, ὁ ἄρμονικός συνδυασμός τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί τοῦ Ἑλληνος λόγου, τῆς εὐαγγελικῆς οἰκοδομῆς καί τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ, τοῦ προφητικοῦ κηρύγματος καί τῆς λογίας χάριτος, τῶν Ἑλικωνιάδων μουσῶν καί τῆς πληρότητος τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀγάπης. Ἀποτελεῖ ἡ ἐμπνευσμένη μορφή του μίαν λαμπράν εἰς τὰς ἡμέρας μας ἀναδίωσιν τοῦ μεγάλου ἐγχειρήματος τῶν Οἰκουμενικῶν Πατέρων τοῦ χρυσοῦ διὰ τὰ Χριστιανικά Γράμματα αἰῶνος καί μάλιστα τῶν θείων ἐκείνων τριῶν φωστήρων τῆς τρισηλίου θεότητος.

Δέν εἶναι τυχαῖον τό γεγονός ὅτι τήν 1ην Ἰανουαρίου 1916 ἔλαβε τό μοναχικόν σχῆμα καί ἐπεκαλέσθη ἐκτενῶς τὰ τρισήλια αἰῶνια φῶτα πρεσβείαις τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου. Οὔτε πάλιν τυχαίως ἐπελέγη τό ὄνομα Ἰουστίνος διὰ τόν ἀναδυθέντα ἐκ τῆς κολυμβήθρας τοῦ ἁγίου εὐαγγελικοῦ σχήματος, διότι εἰς τό πρόσωπον τοῦ μάρτυρος ἐκείνου τῶν πρώτων αἰῶνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, διασταυροῦνται κατά τρόπον, ὁ ὁποῖος βαθύτατα συγκλονίζει τόν μελετητήν, ὁ φιλοσοφικός χιτών καί τό τριδώνιον τοῦ μοναχοῦ. Ἀμφότερα χιτών καί τριδώνιον ἐλούσθησαν καί ἐξυγιάσθησαν μέ τό τίμιον αἶμα τοῦ ἀνδρός ἐκείνου, διὰ τόν ὁποῖον γράφει ὁ ἱερός Συναξαριστής:

«Ἰουστίνος. Ὁ φιλόσοφος καί μάρτυς».

2. Ἠγάπησε ὅλη καρδίᾳ ὁ κοιμηθεὶς ἅγιος γέρον, ἀλλά καί κατενόησε καί ἐδίωξε ὅσον ἐλάχιστοι Ὁρθόδοξοι Θεολόγοι τῶν ἡμερῶν μας τό «φιλοσοφεῖν» καί τό «μαρτυρεῖν». Διὰ τήν ἀγάπην τῆς ἀληθείας τό πρῶτον, διὰ τήν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ τό δεύτερον. Οὐδέποτε ἐπρόδωσε τήν ἀγάπην πρὸς τό μαρτύριον, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τό βαθύτερον εἶναι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως –μαρτύριον ἀσκήσεως, μαρτύριον συνει-

δήσεως ἕως θανάτου καί αὐτῆς τῆς ζωῆς— καί οὐδέποτε ἐθυσίασε αὐτήν χάριν τῆς φιλοσοφίας. PRIMUM VIVERE ἐν Κυρίῳ, DEINDE PHILOSOPHARE. Ἐνθάδε καί οὐδέποτε ἐγκατέλειψε τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ φιλοσοφεῖν. Χαρακτηριστικός εἶναι ὁ τίτλος τὸν ὁποῖον ἔδωκε εἰς τὴν δογματικὴν του. Τὴν ἀπεκάλεσε «Ὁρθόδοξον φιλοσοφίαν τῆς Ἀληθείας». Καί τοῦτο καταδεικνύει πόσον ἀρμονικὴ ὑπῆρξε πράγματι εἰς τὰ δάθη τοῦ εἶναι του ἢ φιλίωσις τῆς πίστεως καί τοῦ λόγου, ἀφοῦ ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου ἀπετέλει δι' αὐτόν τὴν ὑψίστην φιλοσοφίαν.

3. Ἐρχόμεθα εἰς ἓν τρίτον χαρακτηριστικόν. Τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰς ἱεράς μονάς. Ἦσαν δι' αὐτόν τὰ πάμφωτα σπουδαστήρια τῆς ἀληθείας, τὰ ἅγια ἐργαστήρια ἀσκητικῶν παλαισμάτων, σκηναὶ θεοσκέπαστοι ἀδιαλείπτων εὐχῶν καί τοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ «μαρτυρίου ὑπακοῆς καί ἀγάπης».

Εἰς τὴν ἄδολον ἡλικίαν τῶν πρώτων παιδικῶν χρόνων ἔζησε τὰς πρώτας ἐξάρσεις κατανυκτικῆς μυσταγωγίας εἰς ἱεράν μονὴν τῆς γενετείρας του καί τὰ χαράγματα αὐτῶν τῶν μοναστικῶν βιωμάτων οὐδέποτε ἀπεσβέσθησαν. Τοῦναντίον εἰς τὴν ἁγίαν ὀρθόδοξον βιωτὴν του αἱ μοναστικαὶ ἐμπειρίαι ἠϋξάνοντο. Καί ὅτε μετὰ τὸ τέλος τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου ἤρχισε καί δι' αὐτόν περίοδος διωγμῶν, —ἕτερον ὀρθόδοξον χάραγμα— οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν παρέμεινε εἰς τὰς πόλεις. Δέν εἴλκυσαν τὸν λόγιον ἄνδρα οἱ βιβλιοθηκαὶ καί τὰ κοσμικὰ σπουδαστήρια. Ἐξῆλθεν εἰς τὰς Μονάς, «εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν δοθήθεια ἤξει». Ἦσαν αἱ αὐλαὶ τοῦ Κυρίου, εἰς τὰς ὁποίας, —ἔλεγε— «ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου». Τριάκοντα καί ἓν ὀλόκληρα ἔτη παρέμεινε εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Τσέλιε ἀσκῶν τὴν λειτουργίαν τοῦ πνευματικοῦ πατρός, τοῦ καθ' ἡμέραν λειτουργοῦ καί διδασκάλου, καί παραλλή-

λως μελετῶν καί συγγράφων. Τοιοῦτοτρόπως ἔφθασε εἰς τὸ ἀπόγειόν της ἡ δίδυμος ἀναζήτησις τοῦ φιλοσοφεῖν καί μαρτυρεῖν. Πλουσίως τοῦ προσέφερεν ὁ Πανάγαθος ἀμφοτέρωτα ταῦτα καί διηκόνησε ὡς διάκονος πιστός καί ἀφωσιωμένος ἐν χαρᾷ καί ἀγαλλιάσει μέχρις 7ης Ἀπριλίου 1979, ὅποτε παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του διὰ τῆς Κεχαριτωμένης Μαρίας εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου του.

Φιλέρημος, —πόσον ὁμοιάζει δι' αὐτὴν τὴν ἀγάπην μέ τὸν Ἅγιον τοῦ αἰῶνος μας, ὁ ὁποῖος εἰς μίαν παράλληλον κρίσιμον καμπὴν τοῦ βίου του ἐπέλεξε καί αὐτός τὴν ἔρημον καί πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπέραντον σεβασμὸν ἔτρεφε ὁ μεταστάς ἀοίδιμος πατήρ— φίλος τῶν Γραμμάτων καί τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, φίλος τῆς πατερικῆς σοφίας καί χάριτος, φίλος τῶν Ἁγίων, τοὺς ὁποίους ὕμνησε εἰς τὸ τελευταῖον 12τομον ἔργον του, φίλος καί οἰκεῖος τῆς Πανάγνου καί τοῦ Μονογενοῦς Αὐτῆς Υἱοῦ ἀνεδείχθη δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, φιλόχριστος ἀληθῶς καί φιλόθεος. Οὐδεμίαν ὑπερβολὴν θά εἴπωμεν, ἐάν χαρακτηρίσωμεν τὸν κοιμηθέντα Γέροντα τῆς ἀδελφῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ὁποίου τὸ πνευματικὸν μέγεθος πρὸ πολλοῦ διέσπασε τὰ σύνορα τῆς μαρτυρικῆς πατρίδος του, ὡς μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας συγχρόνους Πατερικᾶς μορφᾶς τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας. Τὰ σχόλιά του διὰ τὴν προσεχῆ μέλλουσαν νά συνέλθῃ ὡς Οἰκουμενικὴ —ὀψέποτε συνέλθῃ— Ὁρθόδοξον Σύνοδον χαράσσουν γραμμὴν πλεύσεως διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Αἱ δέ θέσεις του διὰ τὸν Οἰκουμενισμόν, αὐτόν τὸν σύγχρονον πειρασμόν καί θανάσιμον κίνδυνον διὰ τὴν θείαν ὀλκάδα τῆς Ἁγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καί οἱ ἀφορισμοὶ του διὰ τὸν Καθολικισμόν καί τὸν Πάπαν καί τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον συνιστᾷ ἡ «διαβολικὴ παρουσία» τῆς ἀκοιμήτου καί ἀθεραπεύτου προσηλυτιστικῆς

δραστηριότητός του διά τῶν ποικίλων «οὐνι-
τισμῶν», ἀποτελοῦν ὀρθόδοξον οἰκουμενι-
κόν σήμαντρον ἰδιαίτερος ἐπίκαιρον καί

ἐξόχως ἀναγκαῖον εἰς τάς κρισίμους ἡμέ-
ρας τάς ὁποίας διέρχεται ὁ Ὁρθόδοξος
Ἑλληνισμός.

**ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΝΑ ΜΗ ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΩΝΤΑΙ
ΤΟ ΙΕΡΟ ΡΑΣΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ**

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους

Ἐνα ἐξαιρετο ὁμολογιακό κείμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Σάββα, ἀπό τήν ἔρημο τῆς Ἰουδαίας –Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων, συνεπικουρεῖ εὐστοχα καί δυναμικά τήν θεσμική παρέμβασι τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος τοῦ Ἀγίου Ὁρους πρὸς τόν Δῆμο Πατέρων, ἡ ὁποία ἀφορᾷ τήν ἀπόφασι τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐφετινοῦ Καρνάβαλου τῶν Πατρῶν νά περιλάβῃ ἐκδηλώσεις ἐντελῶς ἀπαράδεκτες γιά τήν τιμή τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ Μοναχικοῦ Σχήματος, καί ἐπομένως γιά ὅ,τι τό Γένος τῶν Ἑλλήνων ἔχει φυλάξει μέ πολύ σεβασμό στά ἐσώτερα τῆς ψυχῆς του, ἀπονέμοντάς τους ὀφειλόμενη τιμή γιά τίς θυσίες τῶν ἡρώων Κληρικῶν καί Μοναχῶν μας.

Τόσο τό δίκαιο αἶτημα τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος ὅσο καί ἡ ἔκκλησις τῶν Πατέρων τοῦ Ἀγίου Σάββα μᾶς εὐρίσκει ἀπολύτως σύμφωνους καί μᾶς καλεῖ σύσσωμους σέ ἓνα ἀγῶνα ἐνημερώσεως τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ μας γιά τήν θάναυση προσβολή τῆς τιμῆς του ἀπό ὠρισμένους στρατευμένους ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας. Συγχαίρουμε τούς Σαββαῖτες Πατέρες γιά τήν πνευματική τους εὐαισθησία καί γιά τήν θαρραλέα ὁμολογία τῶν πλέον θεμελιωδῶν ἀξιῶν καί παραδόσεων τοῦ Γένους μας.

Ἀνησυχοῦμε πολύ γιά τίς συνέπειες πού θά ἔχει γιά τήν Πατρίδα μας καί τήν νέα γε-

νιά ἡ ἀποστασία ἀπό τήν ἑλληνορθόδοξη Παράδοσι καί τήν Πίστι τῶν Πατέρων μας, ἡ ὁποία καλλιεργεῖται μέ ἔντονο ρυθμό καί συντονισμένες δράσεις ἀπό τά Μ.Μ.Ε, μέ ἐργαλεῖα τήν παραπληροφόρησι, τήν γενίκευσι πραγματικῶν ἢ μή καταστάσεων, τόν διασυρμό προσώπων καί τόν ἐξευτελισμό θεσμῶν ἱερῶν καί καταξιωμένων ἀπό τήν Ἱστορία μας.

Ἡ ἀπόφασις νά παρελάσουν καρναβαλικά ἄρματα μέ ὁμοιώματα πού θά διαπομπεύουν τόν Καθηγουμένο καί τούς Μοναχούς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου, ἐξ αἰτίας τοῦ γνωστοῦ «σκανδάλου» εἶναι ἀπό κάθε ἄποψι καταδικαστέα. Ὅσοι νομίζουν ὅτι ἔτσι θά γελάσουν, θά γλευάσουν, θά παίξουν καί θά περιπαίξουν, ἄς ἀναλογισθοῦν ὅτι ἡ συγκεκριμένη «καλλιτεχνική» ἐκδήλωσις:

- Ὡς τέχνη εἶναι καταρράκωσις τῆς ἀληθινῆς τέχνης.
- Ὡς ψυχαγωγία εἶναι διαστρέβλωσις τοῦ νοήματος τῆς ψυχαγωγίας.
- Ὡς κοινωνικό γεγονός εἶναι ἀποτελμάτωσις τῆς κοινωνικῆς εὐαισθησίας.
- Ὡς πολιτιστική ἐκφρασις εἶναι προσβολή στόν πολιτισμό.
- Ὡς δημιουργία εἶναι ἐξευτελισμός τοῦ δημιουργικοῦ ταλέντου.
- Ὡς πολιτική πράξις εἶναι ἐλεεινή δημαγωγία.

● Ὡς πολιτική νοοτροπία εἶναι ἐκχυδαϊσμός τῆς πολιτικῆς.

● Ὡς ἰδεολογική ἐπιλογή εἶναι ἄγος (αἰσχος) τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης.

● Ὡς δημοκρατικό δικαίωμα εἶναι ἀπαξίωσις τοῦ δημοκρατικοῦ ἥθους.

● Ὡς ἀντιθρονησκευτική τακτική εἶναι ἐπιβεβαίωσις στυγνῆς τυραννίας.

● Ὡς συμπεριφορά εἶναι σημεῖο ἀπανθρωπισμοῦ.

● Ὡς ἱστορία εἶναι μελανή σελίδα τῆς Ἱστορίας τοῦ λαοῦ μας.

“Ὅσοι συμπράττουν ἢ συνευδοκοῦν στόν ἐπιχειρούμενο διασμό τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας καθίστανται ὑπεύθυνοι ἔναντι πανανθρώπων ἀρχῶν καί ὑπόλογοι ἔναντι θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ δικαίου. Ὅσοι ἔδειξαν ἀξιέπαινη εὐαισθησία γιά τήν διασφάλισι τοῦ δημοσίου χρήματος, ἄς δείξουν ἀνάλογο ἐνδιαφέρον γιά τήν περιφρούρησι τῆς ἀξιοπρέπειας τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου. Ἡ ἀδράνεια τοῦ Δήμου Πατρέων ἀπέναντι σέ αὐτόν τόν διασμό θά ἔχη συνέπειες γιά τό κῦρος τῆς Πόλης καί τῆς πολιτιστικῆς της παραδόσεως.

Ἡ διακωμώδησις τῆς Ἐκκλησίας καί ὁ διασυρμός τοῦ τιμημένου Μοναχικοῦ Σχήματος, θεσμῶν πού σέβεται καί τιμᾷ εὐλαδικά ἢ συντριπτική πλειοψηφία τοῦ λαοῦ μας, παρά τά τυχόν ἀνθρώπινα λάθη τῶν ἐκπροσώπων τους, εἶναι ὅ,τι χειρότερο σέ μία χρονική συγκυρία πού ὅλα στήν Πατρίδα μας δείχνουν ὅτι χρειαζόμαστε ἐθνική ὁμοψυχία καί συμπαράταξι ἀπέναντι στούς πολλούς ἐξωτερικούς κινδύνους καί στούς ἀδυσώπητους ἐσωτερικούς κραδασμούς. Καιρός νά οἰκοδομοῦμε μέ ἀγάπη καί θυσία καί ὄχι νά συμβάλλουμε στήν αὐτοκαταστροφή μας.

Ἡ Ἑλληνική Πολιτεία, ἀκριβῶς αὕτη

τήν κρίσιμη στιγμή καί μέσα στό πλαίσιο τῶν συνταγματικῶν της ἀρμοδιοτήτων, ὀφείλει νά περιφρουρήσῃ τούς πολίτες της ἀπό τόν διασυρμό. “Ὅλοι γνωρίζουν ὅτι οἱ πολίτες πού διασύρονται δέν ἔχουν ἀκόμη δικασθῆ, δέν ἔχουν ἀπολογηθῆ, δέν ἔχουν ἀσκήσει τό ἀναφαίρετο δικαίωμά τους γιά ἔφεσι σέ ἀνώτερο δικαστήριον, δέν ἔχουν καταδικασθῆ. ” Ἄς γίνῃ ἀντιληπτό ὅτι τέτοιες ἐνέργειες, σάν αὐτές πού ἐπιπόλαια ἔχουν ἐπιλέξει νά προωθήσουν οἱ διοργανωτές τοῦ Καρνάβαλου τῆς Πάτρας, ἐνδέχεται νά γυρίσουν κατά τό δῆ λεγόμενο «μπούμεργκ» ἐναντίον τῶν ἰδίων ἢ καί νά ἔχουν δυσάρεστες συνέπειες γιά τήν πόλη τῶν Πατρέων καί γιά τήν Χώρα μας.

Προσευχόμαστε καί εὐχόμαστε νά πρωτανεύσῃ, ὅσο εἶναι ἀκόμη νωρίς, ἡ σύνεσις καί νά ἀκρωθῶν οἱ ἀποτρόπαιες ἐκδηλώσεις πού θά πληγώσουν τήν ἀνθρωπιά, τήν δημοκρατία, τήν Ἑλλάδα, τόν πολιτισμό, τήν ἠθική, τίς ψυχές τῶν παιδιῶν μας, τό μέλλον τους.

Καλοῦμε τούς συμπατριῶτες μας, ὅσους ἀκόμη σκέπτονται ὑγιῶς καί πονοῦν αὐτόν τόν τόπο, νά ἐλευθερωθῶν ἀπό τό φοβερό σύνδρομο πού δημιούργησαν τά Μ.Μ.Ε., νά ἐμπιστευθῶν τήν διαλεύκανσι τῆς «ὑποθέσεως Βατοπαιδίου» στήν ἀδέκαστη Δικαιοσύνη τῆς Πατρίδος μας καί νά ἀπατήσουν πάραυτα τήν ἀποτροπή τῶν καρναβαλικῶν ἐκδηλώσεων πού θίγουν τήν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους

† Ἀρχιμ. Γεώργιος
καί οἱ σύν ἐμοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί

«BODIES»: Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΤΩΜΑΤΩΝ

της κ. Έλένης Ανδρουλάκη

Σ' αυτή τήν αλλοτριωμένη εποχή πού ζούμε διαστρεβλώθηκαν ακόμα και οι λέξεις. Οι λέξεις άπώλεσαν τό περιεχόμενούς τους και έγιναν συνοδευτικές μιās νέας, αντίστροφης ήθικης πού προσπαθεϊ νά επιβληθεϊ παντού. Για νά πάρουν τά όργανα κάποιου ζωντανού ανθρώπου μέ άσθενή εγκέφαλο, τόν βαπτίζουν «πτώμα» και «πτωματικό δότη»· για νά προσελκύσουν άπειροχρησιμοποιημένους θεατές και νά κόψουν εισιτήριο, βαπτίζουν τά πτώματα «σώματα». Ό λόγος για τήν πολυδιαφημισμένη έκθεση «Bodies» («Σώματα») ή όποία φιλοξενηϊται από άρχές Φεβρουαρίου στήν «Τεχνόπολη» του Δήμου Άθηναίων.

Ή άθηναϊκή έκθεση «Bodies» άποτελεϊ μέρος μιās σειρās παρόμοιων παραγωγών από τήν άμερικανική εταιρεία «Premier» και τελει ύπό τήν αιγίδα του Έθνικού Όργανισμού Μεταμοσχεύσεων (EOM), του Δήμου Άθηναίων και του Πολιτιστικού Όργανισμού του Δήμου Άθηναίων. Υπολογίζεται ότι τήν έκθεση έχουν ήδη επισκεφθεϊ 11 εκατομμύρια άνθρωποι σε διάφορες πόλεις της Άμερικής και της Εύρώπης. Μάλιστα στήν ιστοσελίδα της έκθεσης διαβάζουμε ότι ή έκθεση «άπευθύνεται σε επισκέπτες όλων των ηλικιών». Έτσι, στίς μεγάλες ουρές των επισκεπτών στήν «Τεχνόπολη» συρρέουν παιδιά αλλά και σχολεία. Άν ή έκθεση ειχε όμοιώματα οργάνων και σωμάτων, ποιός θα ειχε αντίρρηση και ποιός θα μπορούσε νά άμφισβητήσσει τήν ύπαρξη εκπαιδευτικού χαρακτήρα; Άντίθετα όμως από ό,τι νομίζουν κάποιοι, τά εκθέματα είναι άνθρωποι, άληθινοί νεκροί άνθρω-

ποι και αυτό εγειρει τεράστια ήθικά, κοινωνικά και θρησκευτικά ζητήματα. Ένδεικτικά αναφέρουμε κάποια από αυτά.

ΖΗΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ: Τό θέμα του σεβασμού στον νεκρό. Όταν πάμε σε ένα μουσειο, όταν βλέπουμε κάποια έκθεση, έχουμε προστά μας και παρατηρούμε αντικείμενα και όχι κάποιους δύστυχους συνανθρώπους μας, οι όποιοι, μέ τή διαδικασία της «πολυμερούς συντήρησης» ή «πλαστινοποίησης»¹, ήσυχία δέ βρήκαν ούτε μετά θάνατον. Ποιός νοιάστηκε για τά δικαιώματα των νεκρών; Στήν ιστοσελίδα της έκθεσης διαβάζουμε: «στήν έκθεση παρουσιάζονται μέ σεβασμό [] άληθινά ανθρώπινα σώματα στήν ολόκληρά τους ή ανά μέρη». Και αναρωτιόμαστε: πώς είναι δυνατόν νά ύπάρχει σεβασμός όταν ό άνθρωπος γίνεται εκθέμα και μάλιστα μέ τέτοιο τρόπο; Είναι σεβασμός νά εκτίθενται δημόσια –και μέ εισιτήριο– νεκροί πού κλωτσοϋν μπάλα, ή παίζουν τένις, νεκροί μέ όλα τά όργανά τους εκτεθειμένα, ή κεφάλια άποκομμένα από τά σώματά τους; Για νά μιλήσουμε ειλικρινά, εδώ έχουμε νά κάνουμε μέ προσβολή των κεκρωών, κατάλυση του προσώπου τους, ιεροσυλία. Θα μάς άρεσε νά βλέπαμε έτσι τόν γονιό μας, τόν σύζυγό μας, τό παιδί μας; Είναι γνωστό ότι από τά αρχαιοελληνικά χρόνια ό νεκρός προστατευόταν και ή ταφή του άποτελοϋσε ύψιστο, ιερό καθήκον των ζώντων. Για τούς χριστιανούς, τό σώμα ένταφιάζεται μέ σεβασμό και ευλάβεια, διότι θεωρεϊται ναός του Άγίου Πνεύματος. Άλλά και για τόν όποιοδήποτε άνθρωπο ή ανθρώπινη άξιοπρέπεια άποτελεϊ συνταγ-

1. Ή «πλαστινοποίηση», καινοφανής ανακάλυψη του γερμανού ανατόμου Dr. Günther von Hagens, είναι μιά τεχνική πού εξασφαλίζει τή μόνιμη διατήρηση όλων των ιστών.

ματικό του δικαίωμα, τό όποιο στήν συγκεκριμένη περίπτωση προσβάλλεται κατάφωρα. Μάλιστα, τό άρθρο 365 του Ποινικού Κώδικα κάνει λόγο για τό αδίκημα τής «προσβολής τής μνήμης του νεκρού». Έμεϊς αυτά τά διαγράφουμε;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ: Τό θέμα τής προέλευσης των πτωμάτων και τής απουσίας συναίνεσης. Πολλά έχουν γραφεί στον ξένο αλλά και τον έλληνικό τύπο σχετικά μέ τήν ύποπτη προέλευση των πτωμάτων, όπως ή όμολογία τό 2005 ενός εμπόρου ανθρωπίνων πτωμάτων και όργάνων από τήν Κίνα, ότι πουλούσε πτώματα θανατοποινιτών προς 200-300 δολάρια τό καθένα², αλλά και άλλα πού άξίζει νά άπασχολήσουν εκείνους τούς άρμοδίους πού ενδιαφέρονται για τούς πολίτες³. Είναι πολύ πιθανόν, επίσης, άκόμα και οί άνθρωποι πού ήταν δότες νά μήν είχαν συναινέσει νά χρησιμοποιηθούν κατ' αυτόν τον τρόπο, άφοϋ μάλιστα «ή Premier στίς ΗΠΑ, κατόπιν παρέμβασης του είσαγγελέα τής Ν. Ύόρκης, δηλώνει ότι δέν μπορεί νά έγγυθηεί για τήν προέλευση των πτωμάτων και τή συναίνεση των ζώντων για αυτή τή χρήση των σωμάτων»⁴. Στον άμερικανικό τύπο μάλιστα γράφτηκε και ότι οί άνθρωποι-έκθέματα ύπηρεξαν «θύματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων»⁵.

ΖΗΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ: Έμπορευματοποίηση των νεκρών. «Η Premier πληρώνει 25 έκατομμύρια δολάρια τά τελευταία 5 χρόνια για τά σώματα και τά όργανα πού εκθέτει»⁶ και ή εκθεση έχει όνομαστέι «ή εκθε-

ση τής εκμετάλλευσης»⁷. Στήν Ελλάδα οί νεκροί εκτίθενται για 16 ευρώ –τιμή εισόδου ενήλικα.

ΖΗΤΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΈΟ θάνατος, γίνεται ψυχαγωγία και θέαμα. Τά παιδιά μας διασκεδάζουν βλέποντας ταινίες και παίζοντας παιχνίδια μέ ζόμπι, νεκροζώντανους, «άπέθαντους» και έμεϊς πηγαίνουμε στά μουσεια για νά διασκεδάσουμε βλέποντας άληθινά πτώματα, νεκρά έμβρυα και λοιπά πού δέν περιγράφονται. ΈΟ θάνατος έγινε –και αυτός– θέαμα και ή κοινωνία μας έγινε κοινωνία άρρωστων θεατών –μέ άλλοθι τήν ταμπέλα τής δήθεν τέχνης ή τής δήθεν εκπαίδευσης. Αυτό είναι πολιτισμός και τελεί υπό τήν αιγίδα Πολιτιστικού Όργανισμού;

ΖΗΤΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ: ΈΗ ψυχιατρική διάσταση. ΈΥπάρχει στήν ψυχιατρική μία διαταραχή πού όνομάζεται «νεκρομανία» ή όποία περιγράφεται στά ψυχιατρικά έγχειρίδια ως «ή παθολογική, επίμονη ένασχόληση μέ πτώματα». ΈΟ γνωστός Γάλλος ψυχίατρος Charles Melman έπισημαίνει ότι «ή σαγήνη τής [έκθεσης] δέν όφείλεται τόσο στήν έπιθυμία έπιμόρφωσης ή στό θαυμασμό τής “έσωτερικής ώραιότητας”, όσο στήν καινούργια διαστροφή πού έπινοεί. ΈΗ τεχνική διαδικασία πού άξιοποιείται από τον “καλλιτέχνη” δίνει τήν εύκαιρία (μέ πλήρη άτιμωρησία και μέ τά καλύτερα προσχήματα) για μία ήδονοβλεπτική άπόλαυση του θανάτου»⁸.

ΖΗΤΗΜΑ ΕΚΤΟ: ΈΗ εκθεση ως γέφυρα έξεύρεσης όργάνων. Μία άλλη πτυχή του

2. Έφημ. Έλευθεροτυπία, 2-7 Φεβρουαρίου 2009.

3. Έρευνα για τή νομιμότητα τής εκθεσης «Bodies» διενεργεί αυτή τήν περίοδο ή πολωνική δικαιοσύνη.

4. Έφημ. Καθημερινή, 15 Φεβρουαρίου 2009.

5. Έφημ. Post-Gazette, 24 Ίουνίου 2007.

6. Ένθ. άνωτ.

7. Ένθ. άνωτ.

8. Έφημ. Καθημερινή, 15 Φεβρουαρίου 2009.

θέματος έχει να κάνει με τη χρήση της έκθεσης για να προωθηθεί τό θέμα της δωρεάς οργάνων. Μήπως αυτός ήταν ο κατ'έξοχήν στόχος της έκθεσης; Όχι «ό εκπαιδευτικός», όπως διαφημίστηκε; Στήν τελευταία αίθουσα της έκθεσης διακινούνται φυλλάδια του «Έθνικού Όργανισμού Μεταμοσχεύσεων» (E.O.M.) με τό σλόγκαν «RECYCLE YOUR BODY» («Ανακύκλωσε τό σῶμα σου»). Προσωπικά, τό σλόγκαν αυτό μέ βρίσκει αντίθετη. Τί θά πεί «ανακύκλωσε τό σῶμα σου»; Τί εἶναι τό σῶμα σου για να τό ανακυκλώσεις; Ἡ μηχανιστική αντίληψη της ἰατρικής πού βλέπει τά ὄργανα ὡς ανταλλακτικά, ἡ ἀποϊεροποίηση τοῦ σώματος πού ἀνήκει στόν Θεό, ἡ ἀφαίρεση οργάνων πού στίς περισσότερες περιπτώσεις διενεργεῖται ἐνώ ὁ ἄνθρωπος ζεῖ καί ἀποτελεῖ παρέμβαση στό θεϊκό σχέδιο για τήν ὥρα θανάτου τοῦ κάθε προσώπου, ὅλα αὐτά εἶναι πολύ σοβαρά θέματα.

Θυέλλα ἀντιδράσεων ὑπῆρξε στήν Ἀμερική για τήν έκθεση «Bodies». Ἐνδεικτικό παράδειγμα, ἡ συντονίστρια ἐκπαίδευσης σέ Κέντρο Ἐπιστημῶν, Elaine Catz, πού παραιτήθηκε διαμαρτυρόμενη για τήν ἀπόφαση τοῦ Κέντρου Ἐπιστημῶν να ἐκθέσει τά πτώματα. Ἀξιέπαινη εἶναι καί ἡ ἀντίδραση της Γαλλικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς ἡ ὁποία ὀνόμασε τήν έκθεση «πλῆγμα στήν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια». Σύμφωνα μέ τή γνωμάτευση της ἐπιτροπῆς: «οἱ ἀντιφάσεις μέ τό γαλλικό νόμο εἶναι προφανεῖς: ἡ ἐμπορευματοποίηση τοῦ σώματος ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἀπαγόρευσης...ἐκφράζουμε σαφεῖς ἐπιφυλάξεις. **1.** Ἀρχικά, ἐπιφυλάξεις ἀρχῆς για τό ἀνθρώπινο σῶμα ὡς “ἐμπόρευμα θεά-

ματος” καί για τήν ἀνάμειξη τῶν λειτουργιῶν...πρόκειται για μιὰ έκθεση καλλιτεχνική, ἐπιστημονική, παιδαγωγική, αἰσθησιασμοῦ;...Σ’ αὐτό τό πλαίσιο σύγχυσης τῶν εἰδῶν, φαίνεται ὅτι ἡ δῆθεν παιδαγωγική καί ἐπιστημονική ταυτότητα της έκθεσης δέν ἀντιστοιχεῖ στήν πραγματικότητα. **2.** Ἐν συνεχείᾳ, [ἡ έκθεση] εἰσάγει μιὰ μηχανιστική θεώρηση τοῦ σώματος...αὐτά τά σώματα εἶναι σκοπίμως ἀποπροσωποποιημένα, ἀνώνυμα καί ἡ διαδικασία της πλαστικοποίησης παρουσιάζεται ὡς μιὰ διαδικασία τεχνική καί βιομηχανική. Πρόκειται για μιὰ προσέγγιση πού θυμίζει τήν μεταχείριση πτωμάτων στά στρατόπεδα συγκέντρωσης κατά τόν τελευταῖο πόλεμο... **3.** Τέλος, ἡ ἀναπαράσταση τοῦ θανάτου. Ἡ ἰδέα ὅτι μπορεῖς να προσεγγίσεις τόν θάνατο τοῦ ἄλλου χωρίς ρίσκο, ὑποθέτει ὅτι αὐτός ὁ ἄλλος εἶναι τόσο ἀνωνυμοποιημένος πού δέν συντρέχει καμία ἀναφορά σέ ὁποιαδήποτε ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια.” Ἐτσι, ἐντελῶς ἀνώνυμα, τά σώματα πού ἐκτίθενται δέν ὑπῆρξαν ποτέ ἄνθρωποι· ἡ έκθεσή τους (καί ἡ χρήση τους ὡς ἀντικείμενα) ἀποτελεῖ προσβολή στήν ταυτότητά τους καί ἐπομένως στήν ἀξιοπρέπειά τους. Οἱ περισσότεροι πολιτισμοί ἀπέφευγαν τέτοιες μορφές ἔλλειψης σεβασμοῦ σέ ἕνα πραγματικό λείψανο»⁹.

Πολλές ἐλεύθερες φωνές στήν Ἑλλάδα ἐξέφρασαν –μέσα ἀπό ἱστολόγια καί δημοσιεύσεις στόν τύπο– τίς ἀντιδράσεις τους καί ζητοῦν τήν ἀμεση ἀπόσυρση της έκθεσης. Συντασσόμαστε μαζί τους. Εἶναι κρίμα πού στήν Ἑλλάδα καμμιά Ἐπιτροπή Βιοηθικῆς δέν φάνηκε να ἀντιδρᾷ.

9. <http://www.lyoncapitale.fr/index.php?menu=01&article=5688>

ΠΡΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ*

‘Ο Καρδινάλιος Κάσπερ αποκαλύπτει πώς οι παπικοί έννοούν την ένωση

Δημοσιεύουμε κατωτέρω προς ενημέρωσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποσπάσματα ἀποκαλυπτικῆς συνεντεύξεως πού ἔδωσε τόν Νοέμβριο τοῦ 2008 στό Ἑθνικόν Πρακτορεῖο Εἰδήσεων τό ἐξέχον στέλεχος τοῦ Βατικανοῦ Καρδινάλιος Βάλτερ Κάσπερ, Πρόεδρος τοῦ «Ποντιτικοῦ Συμβουλίου γιά τήν Ἑνότητα τῶν Χριστιανῶν» καί Συμπρόεδρος, μαζί μέ τόν Μητροπολίτη Περγάμου Ἰωάννη Ζηζιούλα, τῆς «Μικτῆς Ἐπιτροπῆς γιά τόν θεολογικό Διάλογο Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν».

ΕΡ: Σέ ποιό σημεῖο θρίσκεται ὁ Θεολογικός Διάλογος μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν; Τί νά ἀναμένουμε ἀπό τή συνάντησιν ἐν Κύπρῳ τό 2009;

ΑΠ: Τό θέμα τῆς συνάντησης στήν Κύπρο τό 2009¹ θά ἀποτελέσει ὁ ρόλος τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης στήν ἐνιαία Ἐκκλησία τῆς πρώτης χιλιετηρίδας. Ἐν τῷ μεταξύ στήν Κρήτη προετοιμάσαμε τό διάλογο συντάσσοντας ἕνα πολύ καλά τεκμηριωμένο κείμενο, καί ἐλπίζουμε ὅτι στήν Κύπρο θά σημειωθεῖ οὐσιαστική πρόοδος σέ αὐτό τό ἀσφαλῶς δύσκολο πρόβλημα, τό ὁποῖο διασπᾷ Ἀνατολή καί Δύση, πρόβλημα τό ὁποῖο θά ἀποτελέσει καί τήν ἐντός ἀδελφικοῦ πνεύματος συνάντησιν. Διότι δέν πρόκειται μόνο περί θεολογικοῦ διαλόγου, πρόκειται ταυτόχρονα περί διαλόγου, καί συνάντη-

σης ἀνθρώπων καί ἐδῶ ἀκριβῶς προσδοκοῦμε πολλά θετικά ἀπό τή φιλικότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

ΕΡ: Ποιά ἡ σημασία τοῦ κειμένου τῆς Ραβέννας; Εἶναι ἐφικτός ὁ στόχος τῆς ἀποκατάστασης τῆς ἐνότητας Ὁρθόδοξης καί Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας;

ΑΠ: Δέν μιλάμε γιά ἑνωσιν Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν. Δέν πρόκειται περί μείξεως τῶν δύο, ἀλλά περί τῆς ἀκεραίας ἀποκατάστασεως τῆς κοινωνίας μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσεως. Ἑνότητα, διατηρώντας τήν διαφορετικότητά μας. Δέν πρόκειται περί ἐνωμένης Ἐκκλησίας. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θά διατηρήσει τήν παράδοσή της. Τό σημαντικότερο εἶναι ὑπό ποιές προϋποθέσεις καί μέ ποιόν τρόπο μπορεῖ νά ἐπανασυσταθεῖ (νά ἀρχίσει ἡ ἐπαναποκατάστασιν), ἡ κοινωνία μέ τήν Ρώμη. **Πρόκειται, συνεπῶς, γιά ἕναν πνευματικό ἐμπλουτισμό.** Δέν πρόκειται νά ἀφαιρεθεῖ τίποτε τό οὐσιῶδες ἀπό κανέναν. Ἰσα-ἴσα πρόκειται περί ἀνταλλαγῆς τῶν θείων δωρημάτων, τά ὁποῖα ἀξιωθήκαμε νά ἔχουμε καί οἱ δύο, ὥστε τελικά νά ἐμπλουτισθοῦμε καί οἱ δύο, δηλαδή ἡ μία Ἐκκλησία διά τῆς ἄλλης καί ἀμφοτέρως ἡ μία ἀπό τήν ἄλλη.

ΕΡ: Ποιό σκοπό ἐξυπηρετεῖ ἡ Οὐνία γιά τή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία;

* Σημ. «Π»: Ὁ τίτλος καί οἱ ὑπογραμμίσεις ἐντός τοῦ κειμένου τοῦ καρδινάλιου εἶναι δικές μας.

1. Σημ. «Π»: Ἐδῶ προκύπτει καί πάλι τό ἔλλειμμα ἐνημερώσεως πού ἔχουν οἱ κατά τόπους Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες γι’ αὐτά πού ἀποφασίζονται οἱ «γραφειοκράτες τῶν διαλόγων». Πότε καί πῶς ἀποφασίσθηκαν αὐτά; Γιατί δέν ἐνημερώνονται οἱ ἐπίσκοποι μας; Για ἐνημέρωσιν κλήρου καί λαοῦ δέν συζητοῦμε.

ΑΠ: Ἡ Οὐνία εἶναι ὄρος, πού χρησιμοποιεῖται γιά ἐκεῖνες τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες, οἱ ὁποῖες ἔχουν πλήρη κοινωνία μέ τήν Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία. Αὐτό ἀποτελεῖ, ἀφενός μέν ἀγκάθι γιά τήν Ὁρθοδοξία, ἀφετέρου ὅμως εἶναι γεγονός, τό ὁποῖο συνέδη σέ ἄλλες ἐποχές κάτω ἀπό κάποιες διαφορετικές συνθηκῆς, οἱ ὁποῖες σήμερα δέν ὑφίστανται. Ὡστόσο, αὐτές οἱ Ἐκκλησίες πλήρωσαν πολύ ἀκριβᾶ τήν πιστότητα τους στή Ρώμη καί ὡς ἐκ τούτου εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τούς ὀφείλεται σεβασμός. Δικαιοῦνται νά ὑπάρχουν. Τό πρόβλημα μπορεῖ νά λυθεῖ μόνο στά πλαίσια μιᾶς γενικότερης ἐνότητας τῆς Καθολικῆς μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, δηλαδή στά πλαίσια τῆς πλήρους κοινωνίας τῶν δυό Ἐκκλησιῶν. Στήν παρούσα κατάσταση ἡ ὑπαρξη τῆς Οὐνίας σημαίνει τήν ὑπόσταση τῆς ἀνατολικῆς παραδόσεως καί στούς κόλπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπου καί εἶναι σεβαστή καί ἐκτιμᾶται, καί ὡς ἐκ τούτου, δύναται νά συμβάλει σημαντικά στήν οἰκουμενική προσέγγιση.

[...]

Κείμενο πρὸς συγκριτική μελέτη

Παραθέτουμε τώρα πρὸς σύγκριση ἓνα ἀπόσπασμα τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἰνδοῦ γκουροῦ Βιβεκανάντα στό «Α' Κοινοβούλιο τῶν Θρησκειῶν τοῦ κό-

μου», πού πραγματοποιήθηκε στό Σικάγο τό 1893 καί ἐπέχει θέση προγραμματικῶν δηλώσεων γι' αὐτό πού θά ἐπακολουθοῦσε μετά ἀπό χρόνια. Μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶπε καί τά ἑξῆς:

«Ἄν κάποιος ἀπό αὐτό τό ἀκροατήριον ἐλπίζει ὅτι αὐτή ἡ ἐνότης θά ἔρθῃ μέ τόν θρίαμβο μιᾶς ὁποιασδήποτε θρησκείας καί τόν ἀφανισμό τῶν ἄλλων, σ' αὐτόν δέν ἔχω παρά νά πῶ: Ἀδερφέ μου, οἱ ἐλπίδες σου θά διαψευστοῦν. Μήπως ἐπιθυμῶ οἱ Χριστιανοί νά γίνουν Ἰνδοῦιστές; Πρὸς Θεοῦ! Μήπως ἐπιθυμῶ οἱ Ἰνδοῦιστές ἢ οἱ Βουδδιστές νά γίνουν Χριστιανοί; Πρὸς Θεοῦ!

.... Οἱ Χριστιανοί δέν πρέπει νά γίνουν Ἰνδοῦιστές οὔτε Βουδδιστές· οὔτε καί αὐτοί νά γίνουν Χριστιανοί. Ἀλλά κάθε θρησκεία θά πρέπει νά ἀφομοιώσει τό πνεῦμα τῶν ἄλλων θρησκειῶν, διατηρώντας ὡστόσο τίς ἰδιαιτερότητές της, προκειμένου νά ἀναπτυχθεῖ σύμφωνα μέ τούς δικούς της νόμους...»².

Σημ. «Π»: Αὐτό ἀκριβῶς τό νεοεποχίτικο μοντέλο «τῆς ἐνότητος μέσα στή διαφορετικότητα», πού ἐκφράζει τό πνεῦμα τῆς συγκρητιστικῆς πανθρησκείας, εἶναι τό μοντέλο γιά τήν ἐνωση πού προωθεῖ σ' αὐτή τή φάση τό Βατικανό.

Εἶναι σάν νά μᾶς λέγει ὁ πάπας: Κρατήστε τά δικά σας, μόνον ἀναγνωρίστε με· καί μάλιστα ὡς πρῶτον. Τί ἄλλο ἀπό Οὐνία εἶναι αὐτό;

Ἡ Παρακαταθήκη στό Διαδίκτυο φιλοξενεῖται
 στόν Διαδικτυακό Τόπο
 ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΛΟΓΟΣ στή διεύθυνση
www.orthodoxnet.gr
 Συνιστοῦμε ἐπίσης τήν ἐπίσκεψη στήν ἰστοσελίδα:
www.orthros.org

2. Βλ. περιοδ. *Διάλογος* τοῦ «Διορθοδόξου Συνδέσμου Πρωτοβουλιῶν Γονέων», τ. 1, σ. 16, κατὰ παράθεσιν ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλαγκόφτη, *Οἰκουμενισμός Νεοειδωλατρία καί Νέα Ἐποχή*, ἐκδ. Παρακαταθήκη, Θεσσαλονίκη 2006, σ. 14.

Η ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΣΑΒΒΑ ΑΓΟΥΡΙΔΗ

Ἐπειδή μετά τήν κοίμησιν τοῦ ὁμοτίμου καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν Σάββα Ἀγουρίδη τόν Φεβρουάριον τοῦ 2009, τονίσθηκε μονόπλευρα ἢ συνεισφορά του στά θεολογικά μας γράμματα, δημοσιεύουμε ἐδῶ –χωρίς φόβον καί πάθος καί μέ μοναδικόν σκοπόν τόν σεβασμό στήν ἱστορικῆ ἀλήθεια– τά παρακάτω ντοκουμέντα.

1ο ντοκουμέντο

Α.Π.Θ. Θεολογική Σχολή
Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Τό Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στή Γενική Συνέλευση ἀριθμ. 186/19-1-1996 ὕστερα ἀπό πληροφορίες ὅτι καθηγητές Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν διατηροῦν ἐπαφές στενῆς συνεργασίας μέ τήν κίνησιν τοῦ Κορεάτη Σάν Μιούνκ Μούν, ἰδρυτοῦ τῆς αὐτοαποκαλουμένης «Ἐνωτικῆς Ἐκκλησίας», ὁ ὁποῖος ἔχει χαρακτηρισθεῖ ὑπό τῆς Ἐκκλησίας ὡς αἰρεσιάρχης, ἐκφράζει τήν βαθύτατη λύπη του γιά τίς ἐνέργειες αὐτέων ἐνίων συναδέλφων καί καταδικάζει κάθε πρωτοβουλία ἐνεργοῦ συμμετοχῆς σέ παραθρησκευτικά κινήματα.

Ὁ εἰρημένος αἰρεσιάρχης ἰσχυριζόμενος ὅτι ἔχει λάβει ἐντολή ἀπό τόν Χριστό γιά τήν ἰδρυσιν τοῦ κινήματός του, ἐπιδιώκει τή διαστρέβλωσιν τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας καί ἐξαπατᾷ τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ἰσχυριζόμενος ὅτι εἶναι ὁ κύριος τῆς δευτέρας παρουσίας.

Ἐπισημαίνεται ὅτι οἱ Ἐκκλησιαστικοί θεσμοί ἔχουν ἀποκλείσει κάθε ἐπικοινωνία μετά τῶν ἀμετανοήτων αἰρετικῶν καί γιά τόν λόγον αὐτόν δέν εἶναι ἐπιτρεπτόν σέ καθηγητές Θεολογικῶν Σχολῶν νά παραδιάξουν συνειδητά τήν ἐκκλησιαστική παράδοση

εἴτε μετέχοντας ἐνεργά εἴτε συνεργαζόμενοι μέ παραθρησκευτικά κινήματα, ὄχι μόνον ἀμφιδόλου, ἀλλά καί ὑπόπτου προελεύσεως.

Θεσσαλονίκη 1 Φεβρουαρίου 1996

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΓΑΚΗΣ

Σημ. «Π»: Ἡ Ἀνακοίνωσις αὕτη ἐξεδόθη μετά ἀπό ἔγγραφο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπί μακαριστοῦ ἀρχιεπισκόπου Σεραφείμ, τό ὅποιο ζητοῦσε νά καταδικάσων οἱ Θεολογικές Σχολές Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης τή συμμετοχή τοῦ καθηγητοῦ Σάββα Ἀγουρίδη στίς ὁργανώσεις τοῦ Κορεάτη ψευδομεσσία Σάν Μιούνκ Μούν. Τά ἄλλα τμήματα ἐκώφευσαν, ἐνῶ μόνον τό Τμήμα Ποιμαντικῆς Α.Π.Θ. ἐξέδωκε τήν παραπάνω Ἀνακοίνωσιν, χωρίς νά κατονομάζει ὁμως τόν Σάββα Ἀγουρίδη!

2ο ντοκουμέντο

Πρός κατοχύρωσιν τῆς πανθησκείας Πρωτοστατεῖ καί ὀρθόδοξος θεολόγος

Μέ ἐντολή τοῦ Κορεάτη ψευδομεσσία Μούν δημιουργήθη ἐιδική συντακτική ἐπιτροπή γιά τή συγγραφή μιᾶς *Παγκόσμιας Ἁγίας Γραφῆς* (World Scripture) μέ βάση τό πνεῦμα τοῦ Μούν. Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ Μούν καί ἡ Ἐνωτικὴ του Ἐκκλησία προβάλλεται ὡς ἡ πραγμάτωσις τῶν ἐσχολογικῶν προσδοκιῶν ὅλων τῶν θρησκειῶν τοῦ κόσμου, καί ὁ ἴδιος ὡς ὁ Κύριος τῆς Δευτέρας Παρουσίας στόν ὁποῖον ὑπετάγη ἤδη ὁ πνευματικὸς κόσμος. Αὐτό πού ἐναπομένει εἶναι νά τόν ἀναγνωρίσει καί ὁ φυσικὸς κόσμος, καί ἔτσι θά παγιωθεῖ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ στή γῆ πού ἰδρύθηκε τό 1960 μέ τούς «γάμους τοῦ Ἀρνίου μέ τή Νύμφη» (4η γυναῖκα τοῦ Μούν).

Ἔτσι ἡ *Παγκόσμιος Ἁγία Γραφή* πε-

ριέχει όλα τὰ «κοινὰ στοιχεῖα» τῶν θρησκευτῶν τοῦ κόσμου, ὅπως προσδιορίζονται στό πνεῦμα τῆς ἰδεολογίας τοῦ Μούν καί ὀλοκληρώνονται στό πρόσωπο τοῦ ψευδομεσσία, πού ἀποτελεῖ τό κέντρο τῆς ἐποχῆς τῆς ἐκπληρωμένης διαθήκης, δηλ. μαζί μέ τήν τέταρτη γυναίκα του (νέα Εὔα) τό κύταρο τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπί τῆς γῆς.

Τό δυστύχημα σ' αὐτή τήν περίπτωση εἶναι ὅτι ἐκ μέρους τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, σέ εἰδική τελετή, παραδόθηκαν τά δύο πρῶτα ἀντίτυπα αὐτῆς τῆς ἀντίστροφης «Ἀγίας Γραφῆς» στόν ψευδομεσσία, ἀπό Ἑλληνα Ὁρθόδοξο Καθηγητή τῆς Θεολογίας. Στή λεξάντα τῆς σχετικῆς φωτογραφίας, ὅπου εἰκονίζεται ὁ καθηγητής πάνω στό βῆμα, νά προσφέρει τά ἀντίτυπα στούς «ἀληθινούς γονεῖς», ἀναφέρεται: «Ὁ Δρ. Ἀγουρίδης παρουσιάζει στόν Πατέρα τό δῶρο τῶν δύο εἰδικῶν ἐκδοτικῶν ἀντιγράφων τῆς *Παγκόσμιας Ἀγίας Γραφῆς*».

(Ἀπό τό περιόδ. *Διάλογος* τοῦ «Διορθοδόξου Συνδέσμου Πρωτοβουλιῶν Γονέων», τ. 3, σ. 25).

3ο ντοκουμέντο

Προσφώνηση Ἀγουρίδη στόν Μούν

«Αἰδεσιμώτατε, Μούν, εἶστε ἕνας μέγας πρωτοπόρος καί θρησκευτικός ἀρχηγός. Τά σχέδια τοῦ «Διεθνoῦς Θρησκευτικοῦ Ἰδρύματος» ἀπέδειξαν ὄχι μόνο ἀξεπέραστη ὑπεροχή, ἀλλά στάθηκαν στήν πρωτοπορία τῆς ἀναζήτησης γιά νά φέρει τήν εἰρήνη ἀνάμεσα στίς θρησκείες. Θρησκευτικοί ἀρχηγοί καί λόγιοι ἀπ' ὅλο τόν κόσμο συγκινήθηκαν καί μεταμορφώθηκαν ἀπό τίς ἐμπειρίες τους σ' αὐτή τή δραστηριότητα πού ἐκφράζει τό δικό σας ὄραμα γιά παγκόσμια εἰρήνη. Ὅλοι ἐμεῖς, πού συγκεντρωθήκαμε ἐδῶ, εἴμαστε ὑπερβολικά εὐγνώμονες, γιατί δίνετε τέτοιες εὐκαιρίες.

Πρὶν ἀπό λίγα χρόνια ἀναθέσατε στό «Διεθνές Θρησκευτικό Ἰδρυμα» νά παρου-

σιάσει μιά *Παγκόσμια Ἀγία Γραφή* (*World Scripture*). Εἶμαι πολύ εὐτυχῆς πού μπορῶ νά σᾶς ἀνακοινώσω σήμερα ὅτι αὐτό τό σχέδιο τελείωσε, καί ἔχουμε ἕναν τόμο ὁ ὁποῖος σαφῶς θά φέρει φῶς καί ἐλπίδα στόν προβληματισμένο καί ταλαιπωρημένο κόσμο.

Ἐκ μέρους τοῦ Ἐκδότου, τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τό προσωπικό καί ὄλων αὐτῶν πού συνέβαλαν στό σχέδιο τῆς *Παγκόσμιας Ἀγίας Γραφῆς* θέλω νά ἐκφράσω τήν ἐγκάρδια ἐκτίμησή μου γιά τήν ὑποστήριξή σας στήν ἐκδοση καί παραγωγή τῆς *Παγκόσμιας Ἀγίας Γραφῆς*. Αὐτός ὁ τόμος, συνεπῆς μέ τίς ἀρχές τοῦ «Διεθνoῦς Θρησκευτικοῦ Ἰδρύματος», περισυνελέγη μέ ἕνα πνεῦμα σεβασμοῦ πρὸς ὅλα τά πνευματικά μονοπάτια καί μέ τήν ὑπόσχεση μᾶς διαθησκευτικῆς κατανοήσεως καί συνεργασίας. Ἡ *Παγκόσμια Ἀγία Γραφή* εἶναι ἕνα μοναδικό βιβλίο καί θά ἔχει παμμεγέθη ἱστορική σπουδαιότητα γιά τό μέλλον τῆς θρησκείας καί τό μέλλον τοῦ κόσμου. Εἴμαστε στό κατώφλι ἑνός νέου παγκόσμιου πολιτισμοῦ καί αὐτός ὁ Τόμος θά παίξει ἕνα μεγάλο ρόλο στήν ἴδρυση τοῦ εἶδους τοῦ πνευματικοῦ ὁράματος πού χρειάζεται, ἐάν πρόκειται νά δημιουργήσουμε ἕναν εἰρηνικό κόσμο. Ὁ κόσμος εἶχε τήν ἀνάγκη ἑνός τέτοιου τόμου ὅπως εἶναι αὐτός. Αἰδεσιμώτατε Μούν, θέλουμε νά σᾶς εὐχαριστήσουμε γιά τήν σύλληψη, τήν εἰσαγωγή καί τήν παρουσίαση τῆς *Παγκόσμιας Ἀγίας Γραφῆς*. Εἶναι τιμῆ καί προνόμιο γιά μένα νά σᾶς παρουσιάσω δύο εἰδικά ἀντίγραφα τῆς ἐκδόσεως τῆς *Παγκόσμιας Ἀγίας Γραφῆς*. Σᾶς εὐχαριστῶ». (Ἀπό τό περιόδ. *Διάλογος*, τ. 3, σ. 26. Τό ἀγγλικό πρωτότυπο κείμενο τῆς ὁμιλίας τοῦ Σάββα Ἀγουρίδη καί ἡ φωτογραφία, στήν ὁποία εἰκονίζεται νά ἐπιδίδει τήν *Παγκόσμια Ἀγία Γραφή* στόν Μούν, δημοσιεύονται στό περιοδικό τοῦ Μούν *Today's World*, November 1991, σ. 25).

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ*

του Γιώργου Καραμπελιᾶ

Τά «Δεκεμβριανά» του 2008 αντιμετώπιστηκαν, μέχρι σήμερα, με πολλαπλές, συχνά ανταγωνιστικές, αναγνώσεις:

Ἀπό τή μία πλευρά, οἱ θιασῶτες τῆς ἐκδοχῆς ὅτι πρόκειται γιά **ἐξέγερση** προβάλλουν τό γεγονός τῆς ἐκτεταμένης πανελλαδικῆς κινητοποίησης ἑνός σημαντικοῦ μέρους τῆς νεολαίας, ἰδιαίτερα τῆς μαθητικῆς καί τῆς φοιτητικῆς. Μέσα σέ αὐτά τά πλαίσια, ὀρισμένες «σπασμένες διτρίνες» καί ἡ δράση τῶν «κουκουλοφόρων» ἦταν τό λιγότερο σημαντικό, ἐνῶ ἡ ἐξέγερση τῆς νεολαίας ἦταν τό ἀποφασιστικό.

Ἀπό τήν ἄλλη, οἱ ὑποστηρικτές τῆς ἐκδοχῆς ὅτι πρόκειται γιά κατευθυνόμενη **«πορτοκαλί ἐπανάσταση»** ἐπιμένουν στό ὅτι τά γεγονότα ἦταν κατευθυνόμενα ἀπό κόμματα (ΣΥΡΙΖΑ καί ἐν πολλοῖς ΠΑΣΟΚ), ΜΜΕ (ἀπό τόν Ἔλφα καί τό Μέγκα ἕως τό CNN, καί ἀπό τήν Ἐλευθεροτυπία ἕως τή *...Libération*) καί πρεσβεῖες (καί κατ' ἐξοχήν τήν «Πρεσβεῖα»), πού χρησιμοποίησαν τούς «κουκουλοφόρους» καί τήν ἀγανάκτηση τῆς νεολαίας γιά νά ἀνατρέψουν τήν κυβέρνηση Καραμανλῆ, ἡ ὁποία δέν δείχνεται ὅσο ἐνδοτική θά ἤθελαν (Σχέδιο Ἄναν, ἀγωγοί, Σκόπια κ.λπ.), καθώς καί ἀπό τούς ἐγχώριους νταβατζήδες πού προτιμοῦν τήν ὑπαρξη μιᾶς ἀπόλυτης ἀκυβε-

νησίας (λέγε με Γιωργάκη).

Τέλος, μιά **τρίτη ἄποψη** εἶναι ἐκείνη πού καταδικάζει τά γεγονότα ἀπό μιά θέση ἀρχῆς ὡς φαινόμενο «παράνομης βίας» καί ὡς παροξυστική ἐκδοχή τῆς μεταπολιτευτικῆς ἀφασίας.

Ἡ καθολική κρίση μιᾶς παρασιτικῆς κοινωνίας

Γιά τόν ὑποφαινόμενο, ἡ ἔκταση τῶν γεγονότων δέν μπορεῖ νά ἐξηγηθεῖ παρά μόνο ἀπό τήν **κατάρρευση** καί τήν **ἀποσύνθεση** μιᾶς παρασιτικῆς κοινωνίας πού, ἐδῶ καί δεκαετίες, ἐπιδίδεται στήν κατεδάφιση ὅλων τῶν ἀξιῶν καί τῶν προτύπων πάνω στά ὁποῖα εἶχε οἰκοδομηθεῖ τό ἐλληνικό ἔθνος καί τό ἐλληνικό κράτος, καί μάλιστα ἀπό ἐκείνους πού ἐμφανίζονταν ὡς οἱ ἐκφραστές αὐτῶν τῶν ἀξιῶν.

Ἡ **χούντα** –ὡς ἡ ἀκραία ἐκφραση τῆς παραδοσιακῆς ἐθνικοφροσύνης καί τῆς Δεξιᾶς– προκάλεσε μιά ἐθνική καταστροφή στήν **Κύπρο**. Ἡ **Ἀριστερά**, ἀπό τήν ἀντίπερα ὄχθη, ὡς ὁ ἐκφραστής τοῦ σοσιαλιστικοῦ αἰτήματος, κατέρρευσε, εἴτε μαζί μέ τόν ὑπαρκτό σοσιαλισμό, εἴτε μέ τήν ἀνοικτή προσχώρηση τῶν σοσιαλ-ληστών στόν νεοφιλελευθερισμό καί τή διαφθορά. Ἡ **Ἐλευθεροτυπία**, τό ὄνειρο γενεῶν καί γε-

* Κανονικά στό τεῦχος αὐτό θά δημοσιευόταν τό Γ' καί τελευταῖο μέρος τοῦ ἀρθρου τοῦ κ. Λεωνίδα Χ. Ἀποσκήτη μέ τίτλο, «Ἡ κατάρρευση τῆς Δύσης καί ἡ Μετα-Ἀμερικανική ἐποχή», ἐπειδή ὅμως καί μέ τά προσηγηθέντα Α' καί Β' μέρη ἔχουμε μιά καλή εἰκόνα τοῦ συνολικοῦ προβληματισμοῦ καί τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ συγγραφέως, καί ἐπειδή ὁ χῶρος εἶναι περιορισμένος, γι' αὐτόν τόν λόγο τό παραλείπουμε. Στή θέση του δημοσιεύουμε ἀποσπάσματα ἐνδιαφέρουσας ἀνάλυσης τοῦ Γιώργου Καραμπελιᾶ μέ τίτλο «Ἀναγνώσεις τοῦ Δεκέμβρη» (Πρώτη δημοσίευση στό περιοδ. Ἄρδην, Ἰαν-Φεβρ. 2009 σσ. 9-13). Οἱ ὑπογραμμισμοί εἶναι τοῦ συγγραφέως.

νεῶν Ἑλλήνων, παραδόθηκε στους νταβατζήδες τῶν καναλιῶν καί στους «ἀλῆτες-ρουφιάνους-δημοσιογράφους». Ἡ **Διανόηση** καί οἱ «μορφωμένοι», οἱ καθηγητάδες καί οἱ προοδευτικοί, ὄχι μόνο κατακλέβουν τόν ἑλληνικό λαό (λέγε με πρῦτα νη τῆς Παντείου), ὄχι μόνο τρῶνε μέ δέκα μασέλες (πού τίς ἀποκαλοῦν εὐρωπαϊκά προγράμματα καί μή-κυβερνητικές ὀργανώσεις, ἀλλά Σόρος), ὄχι μόνο παράγουν ἐλάχιστο ἔργο, ἀλλά ἔχουν ἀποδυθεῖ σέ ἕνα ἠροστράτειο ἔργο κατεδάφισης κάθε ἀξίας πού ἐξακολουθεῖ νά συνέχει τόν ἑλληνικό λαό: ἐξ οὗ καί τό κατάπτυστο βιβλίο Ἱστορίας, ὁ «ἑλληνο-ὀθωμανισμός», ἡ συκοφαντήση τοῦ πατριωτισμοῦ, τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης, ἡ ἀπεμπόληση τῆς Κύπρου.

[...]

Σήμερα, μετά ἀπό τριάντα πέντε χρόνια μεταπολίτευσης, ἔχουν διαφθαρεῖ, κομματιαστεῖ, ἀποσυντεθεῖ [**Σημ. «Π»:** ὄχι μόνον οἱ «ἀπό πάνω» οἱ διανοούμενοι κ.λπ. ἀλλά] καί οἱ «ἀπό κάτω». Ἡ ἀγροτιά, καί ἰδιαίτερα ἡ ὄρεινή, πού τροφοδοτοῦσε ὅλους τούς ἔθνικούς ἀγῶνες, μέχρι τήν Ἐθνική Ἀντίσταση καί τήν ΕΟΚΑ, ἔχει συρρικνωθεῖ, ἐνῶ αὐτή πού ἔμεινε ἔχει μεταβληθεῖ σέ ἐπιδοτούμενους ἀπό τήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση καί, γιά ἕνα μεγάλο μέρος τους, σέ ἐπιστάτες τῶν Ἀλβανῶν καί τῶν Πακιστανῶν πού δουλεύουν γιά λογαριασμό της. Ἡ ἑλληνική **ἐργατική τάξη** ἔχει μετακομίσει στίς ΔΕΚΟ καί τό Δημόσιο, τά μπάρα, τά καφενεῖα καί τίς «πόρτες» τῶν σκυλάδικων, ἐνῶ ἡ παραγωγική ἐργασία τῶν χειρωνακτῶν ἐργαζομένων ἔχει ἀναληφθεῖ ἀπό τούς ξένους. Στό Δημόσιο, στήν πρωτοβάθμια καί δευτεροβάθμια ἐκπαίδευση, στίς ΔΕΚΟ, βασιλεύουν οἱ συνδικαλιστές, οἱ κηφήνες, οἱ καλοπερασάκηδες μηδενιστές. Γι' αὐτό καί τά ἐκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων πού δέν ἔχουν διαφθαρεῖ, πού δέν ἔχουν διέξοδο, βρῖσκονται αἰχμαλωτισμένοι μέσα σέ ἕνα ἀδιέξοδο, ὅπου

ἀπό τή μία πλευρά νιώθουν ἀσφυκτικό τόν ἀνταγωνισμό τῆς μετανάστευσης, ἀπό τήν ἄλλη ὅμως ἔχουν μεταβληθεῖ σέ κομμάτι μιᾶς δουλοκτητικῆς κοινωνίας πού ἐκμεταλλεύεται τήν ἐργασία τῶν μεταναστῶν.

Κυρίαρχο, ἀποφασιστικό, παραμένει τό γεγονός τοῦ παρασιτισμοῦ, πού ἀπό τίς ἄρχουσες τάξεις κατέβηκε πρὸς τά «κάτω» καί διέφθειρε καί ἕνα μεγάλο ποσοστό τῶν λαϊκῶν στρωμάτων. Οἱ Ἕλληνες σήμερα ζοῦν μέ πολύ περισσότερα ἀπό ὅσα παράγουν. Καί αὐτό δέν ἀφορᾷ μόνο τήν «πλουτοκρατία» ἀλλά καί τά μεσαῖα στρώματα καί ἕνα μέρος τῶν λαϊκῶν στρωμάτων. Γι' αὐτό καί τά αὐτοκίνητα, τά κινητά, οἱ κάρτες, ἡ ὑπερχρέωση. Ὅμως, τό «πάρτι» τῆς ἀνόδου τῶν εἰσοδημάτων καί τῆς κατανάλωσης τελειώνει. Καί μάλιστα, σέ συνθήκες παγκόσμιας κρίσης.

Ἡ ἑλληνική κοινωνία, μιᾶ κοινωνία πού στηριζόταν σέ ἀξίες γιά νά ἐπιβιώσει, τήν πατρίδα, τή γλώσσα, τήν Ὁρθοδοξία, τήν κοινωνική δικαιοσύνη, τά κατανάλωσε καί τά ἐξόντωσε ὅλα. Ἐφθασε στόν βαθμό μηδέν. Γυμνή στό τελευταῖο σκαλί.

Ἡ φύση τοῦ μηδενισμοῦ

Φῶς δέν μοιάζει νά ἔρχεται ἀπό πουθενά. Γι' αὐτό καί οἱ ἐξεγέρσεις μποροῦν νά εἶναι ταυτόχρονα **πραγματικές, μηδενιστικές**, διότι δέν ἐμπεριέχουν ὄραμα, καί **χειροαγωγήσιμες**, ἂν δέν ὑπάρξει κάποιος συνθετικός πόλος – πού σήμερα **ἀπουσιάζει**.

Δηλαδή, ἡ διάλυση μιᾶς μηδενιστικῆς κοινωνίας παράγει ἀντιδράσεις καί κινητοποιήσεις ἐξίσου μηδενιστικές μέ τήν κυρίαρχη ἰδεολογία καί πραγματικότητα. Γι' αὐτό καί μποροῦν νά τίς ἐκμεταλλεῦσιν, ἢ νά ἐπιχειρήσουν νά τίς ἐκμεταλλεῦσιν, τόσο ἐξωτερικές δυνάμεις πού θέλουν νά ρίξουν ἢ νά ὑποτάξουν τόν Καραμανλῆ, ὅσο καί ἐσωτερικοί καιροσκόποι.

Ὁ **Στέλιος Ράμφος** ἐπιχείρησε μιᾶ ἐντελῶς

αντίστροφη έρμηνεία, πού άξιζει νά προσεγγίσουμε: «Ο μηδενισμός τών “Δεκεμβριανών” είναι συνέπεια τής όρθόδοξης ιδιοπροσωπίας τών Έλλήνων!» Τό γεγονός πώς αύτή ή έρμηνεία βρίσκεται στόν αντίποδα τής πραγματικότητας δέν μās έκπλήσσει πλέον. “Όπως ίσως δέν θά έπρεπε νά μās έκπλήσσει πώς βρίσκεται στόν αντίποδα εκείνων πού ό ίδιος ύποστήριζε μόλις πριν όρισμένα χρόνια!” Έγραφε, λοιπόν, τό 1995:

«Διότι ό Ρωμηός χάνεται χωρίς όνειρο. Χιλιετίες πολιτισμού τόν έδίδαξαν νά βλέπη τά πράγματα εις τήν απόλυτή των διάστασι, και, τούτο δέν ανατρέπεται, μπορεί όμως νά διαστραφή, όποτε ακολουθει έθνική και κοινωνική έκπτωσης. [] Οί πολιτικοί κατέστησαν άναξιόπιστοι, έπειδή έχουν όραμα τό ευτελές συμφέρον. [] Θά πρέπη νά δηλώσω ότι δέν αντιλαμβάνομαι τό όραμα ως ζωτικό ψεύδος. Πρόκειται αντιθέτως για άλήθεια ζωτική, συνδέουσα τήν ιστορική στιγμή μέ ένα τέλος πού τής δίνει ούσιώδες περιεχόμενο. [] “Ένας λαός χωρίς σκοπό χάνει τό κίνητρο τής ζωής...”¹.

Θά πρέπει νά άναγνωρίσουμε πώς ό Ράμφος, στό παρελθόν, έντόπιζε μάλλον εύστοχα τά αίτια τής κρίσης τής μεταπολίτευσης, στή δεκαετία του 1990, άκριδώς ως συνέπεια τής κρίσης αύτης τής ιδιοπροσωπίας, ή όποία δέν είναι συνδεδεμένη μέ τό κράτος και τήν πολιτεία ως θεσμό. Στήν Ελλάδα δέν ύπάρχει μιá πολιτοφροσύνη δυτικού τύπου, αλλά οί “Έλληνες συγκροτούν κοινωνία και κράτος μέσω τής σύνδεσής τους μέ τήν οικογένεια, τήν κοινότητα, καθώς και όρισμένα όράματα ή ιδεολογίες. Μέχρι τό 1922 ή κυρίαρχη συνεκτική ιδεολογία ήταν ό έλληνοχριστιανισμός και ή Μεγάλη Ίδέα. Στή συνέχεια, ιδιαίτερα μετά τήν Κατοχή, ή «Λαοκρατία» από τή μιá και ό «Έλεύθερος Κόσμος» μαζί μέ τόν έλλη-

νοχριστιανισμό από τήν άλλη, μετά τήν Μεταπολίτευση ή Κοινωνική Δικαιοσύνη και ή Έθνική Άνεξαρτησία, κ.λπ.

Σήμερα, σε μιá άπόπειρα νά αποκρυπτογραφήσει τό «μηδενιστικό δυναμικό» τών Δεκεμβριανών, έπιχειρεί, μέ μιá όλοκληρωτική αντίστροφή, νά άναζητήσει τό **θετικό** μήνυμα τής έξέγερσης άκριδώς στή **διάλυση** και τήν **άποσύνθεση** τής έλληνικής ιδιοπροσωπίας. Σύμφωνα μέ τήν άνάγνωση του Ράμφου, ό μηδενισμός αύτός είναι ένδειξη του βαθέματος τής άτομικής συνείδησης, ως θετική έκφραση του έκσυγχρονισμού και του τέλους τής έλληνικής/όρθόδοξης «ρηχής» άτομικότητας, είτε «τυποτελετουργικής» στή μιá της έκφανση, είτε άσκητικής στόν πυρήνα της.

[...] [**Σημ.Π:** Και άφου άναλύσει και σχολιάσει αρκετά αυτές τίς άπόψεις, συνεχίζει ό Καραμπελιάς:]

[...] Σε καμία περίπτωση λοιπόν δέν πρέπει νά περάσουμε στό **αντίθετο** άκρο, μιās άκρσίας και καθολικής άπόρριψης, [**Σημ.Π:** τών γεγονότων του Δεκεμβρίου συνολικά] όπως κάνουν πολλοί άναλυτές και διανοούμενοι μας, έλαυνόμενοι μάλιστα από διαφορετικές ιδεολογικές και πολιτικές άφετηρίες, ύποτιμώντας τόσο πολύ τίς αίτιες ενός βίαιου ξεσπάσματος και τήν ευθύνη τής «κατεστημένης» κοινωνίας, και ιδιαίτερα τών διανοουμένων, για τήν έλλειψη νοήματος τής κυρίαρχης ιδεολογίας. Έξάλλου, μιá τέτοια καθολική άπαξίωση τής νεολαίας και τής ύποκειμενικότητάς της προδίδει και έλλειψη ψυχραιμίας και όδηγεϊ σε άκραϊες κατασταλτικές άτραπούς. Διαβάζουμε ένα από τά πολλά άνάλογα κείμενα του **Χρήστου Γιανναρά**, ό όποιος τήν τελευταία περίοδο, έκτός από τήν άνακάλυψη τής άνάγκης νά συνδιαλλαγούμε μέ τή νεοθωμανική Τουρκία (βλ. τό άρθρο «Η

1. Στέλιος Ράμφος, *Χρονικό ενός καινούργιου χρόνου*, Ίνδικτος, Άθήνα 1996, σσ. 22-24.

φανερή και κρυφή γοητεία του νεο-όθωμανισμού» στίς σελ. 51-55), με μία καθόλου ψυχραιμη κινδυνολογία, επιτίθεται συλλήβδην στην νεολαία και σε κάθε είδους κινητοποίηση. Αναρίθμητα είναι πλέον τα σχετικά κείμενά του στην *Καθημερινή*, που μετά τα Δεκεμβριανά, γίνονται όλο και πιο δηλητηριώδη:

«Από ένα τέτοιο περιβάλλον εκπαίδευσης ως την κουκουλοφορία, ή απόσταση είναι ελάχιστη. Το ίδιο και από την “κατάληψη”, τον αποκλεισμό της εισόδου των δασκάλων στο σχολείο, τό κάψιμο θρανίων στην αυλή, ως τόν θρυμματισμό διτρίνας, τόν εμπρησμό καταστημάτων. Ελάχιστη, μηδαμινή απόσταση από τό να λιθοβολούν δεκάχρονα αστυνομικούς και αστυνομικά τμήματα (*Καθημερινή* 11/12/08) ως την προμελετημένη, μεθοδική επιδίωξη να δολοφονήσεις τόν “μπάτσο” μέ λοστό ή τσεκούρι, να τόν κάψεις ζωντανό μέ μολότοφ. Και όλοι γύρω να έρμηνεύουν την “έκτόνωση” ή τόν χαδαλέ σου σαν “άμφισβήτηση” και “διαμαρτυρία” για την άνεργία που σε περιμένει ή για τό μάταιο της άνάτηρης σπουδής σου. Ωσαν να ύπάρχει σχολιαρόπαιδο σήμερα που να διαβάζει έφημερίδα και πολιτικές αναλύσεις, να ξέρει να προβληματιστεί για τό μέλλον του»².

“Ετσι λοιπόν, ό λιθοβολισμός των αστυνομικών τμημάτων από τά δεκάχρονα όδηγεί σε εϋθεία γραμμή ως την τρομοκρατία και τή δολοφονία αστυνομικών! Όσο δέ για τά «σχολιαρόπαιδα», αυτά δέν μπορούν να προβληματιστούν καν για τό μέλλον τους. Τό μόνο που έχουν να κάνουν είναι να τό βουλώνουν.” Ετσι, άπέναντι στην άισχρή «παιδοφιλία» των «προοδευτικών» και των εμπόρων –για τούς όποιους οί νέοι άποτελούν μία τεράστια άγορά και έπομένως προωθούν τις άντίστοιχες συμπεριφορές– προτάσσε-

ται μία άντίστοιχη και συμμετρική «παιδοφοβία». Τό γεγονός ότι στή μεταπολίτευση όντως ή «άντιαυταρχική εκπαίδευση» έξετράπη σε μία χαώδη πραγματικότητα, που έχει όδηγήσει σε κρίση τά σχολεία και τά πανεπιστήμια, δέν συνδέεται καθόλου μέ τή λογική του καταναλωτικού καπιταλισμού και της «άνεκτικής κοινωνίας», αλλά επικεντρώνεται άπλως και μόνο στο, έν πολλοίς παράγωγο, ήθος της νεολαίας.

Και άν στην Ελλάδα αυτά τά φαινόμενα έχουν προσλάβει παροξυστικό χαρακτήρα, αυτό είναι άκριβώς συνέπεια του γεγονότος ότι μία «κοινωνία καταστολής», μέχρι τή μεταπολίτευση –καταστολής σε προσωπικό και πολιτικό επίπεδο–, μετετράπη σε μία **κοινωνία άπόλυτης έπιτρεπτικότητας** στή συνέχεια. Αντί λοιπόν ό συγγραφέας να προτείνει επιτέλους την άνάγκη ίσορροπίας της κοινωνίας μας ανάμεσα στην **ύποχρέωση** και τό **δικαίωμα**, μέ νέες μορφές πειθάρχησης και άυτοπειθάρχησης των πολιτών, προτείνει την έπιστροφή σε μία «πειθαρχημένη διαβίωση» παλαιού τύπου, μέ πηλίκια για τούς μαθητές και ποδιές για τίς μαθήτριες. Κατά τόν ίδιο τρόπο που οί άντιεξουσιαστές επικεντρώνουν τά «αίτήματα» και τό μίσος τους στην άστυνομία, αυτός, χωρίς καμία έπιφύλαξη, την εκθειάζει. Λές και φθάσαμε σε ένοπλη σύρραξη και τό κεντρικό ζήτημα γίνεται ή σύγκρουση άστυνομίας και άνατροπέων. Τό ίδιο μανιαχίστικο φάσμα του έμφυλίου κυριαρχεί έξίσου στα μυαλά άντιεξουσιαστών και Γιανναρά. Τόσο μάλιστα έχει έπεκταθεί ή άναρχία στή χώρα ώστε οί άστυνομικοί φοβούνται να καταθέσουν:

«Εκεί, στή λειτουργία της Δικαιοσύνης, φαίνεται ότι πρέπει να άναζητηθεί ή άπάντηση στο γιατί, επί τριάντα χρόνια, μένουν άσύλληπτοι, άτιμώρητοι, άσύδοτοι οί

2. Χρήστος Γιανναράς, «Η άλογία ύποστύλωμα της κομματοκρατίας», *Καθημερινή*, 21-12-08.

αυτουργοί δημόσια τελούμενων ἐγκλημάτων, μάστιγα βίας και τρομοκρατίας τῆς ἐλλαδικῆς κοινωνίας.[] Στὴν ἄρνηση ἢ ὀλιγωρία τῶν δικαστικῶν λειτουργῶν νὰ ἐφαρμόσουν τὸν νόμο γιὰ τὴν προστασία τῶν μαρτύρων κατηγορίας.

» Γιὰ κάθε ταράξια πού συλλαμβάνεται, πρέπει δύο ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι τῆς ὁμάδας πού τοὺς συνέλαβε νὰ συντάξουν γραπτὴ κατάθεση μαρτυρίας γιὰ τὴν ἐνοχὴ τους. Ὅμως οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ὑπάλληλοι πρέπει ἐπιπλέον νὰ ἐμφανιστοῦν καὶ στό δικαστήριο.[] Καί ἐκεῖ στοχοποιοῦνται. Τό κατεστημένο τῆς “προοδευτικῆς” τρομοκρατίας εἶναι ἀπίστευτα ὀργανωμένο: μέσα σέ ἐλάχιστο χρόνο ἔχουν ἐντοπίσει τό σπίτι τοῦ ἀστυφύλακα, τὴν οἰκογένειά του, τό σχολεῖο τῶν παιδιῶν του, πού σταθεμεῖ τό αὐτοκίνητό του (ἂν τυχόν ἔχει).

» Ὅταν ἐνεργεῖ ἐνταγμένος στή διμοιρία του καί ἐκτελώντας ἐντολές, ὅπως καί ὅταν συντάσσει τὴ μαρτυρικὴ του κατάθεση, ὁ ἀστυνομικὸς νιώθει τὴν ἀσφάλεια καὶ προστασία τοῦ κρατικοῦ θεσμοῦ τὸν ὁποῖο ὑπηρετεῖ. Στό δικαστήριο ἐγκαταλείπεται μόνος, ὀλοκληρωτικά ἐκτεθειμένος στὴν ἐκδικητικότητα καὶ στό θανάσιμο μίσος τοῦ ὀργανωμένου ἐγκλήματος. Ἐξω ἀπὸ τὴν αἴθουσα ἢ συμπαράσταση στοὺς κατηγορούμενους οὐρλιάζει “Μπάτσοι, Γουρουνια, Δολοφόνοι”. Σκέφτεται τὰ παιδιά του, τὴ γυναίκα του, τὸν διοπορισμὸ του πού τὸν

κερδίζει ἐκτεθειμένος κάθε μέρα στὸν θάνατο, στό μίσος, στὴ χλεύη. Ἐναιρεῖ τὴν κατάθεσή του, ποιὸς στὴ θέση του δέν θὰ ἔκανε τό ἴδιο; Καί ὁ ἐγκληματίας ἀθωώνεται».³ Ζοῦμε λοιπὸν σέ μιὰ χώρα ὅπου σύμφωνα μέ τὸν Γιανναρά δέν ὑπάρχει ἀστυνομικὴ αὐθαιρεσία, ἢ ὁποῖα ἐκδηλώνεται μέ ὅλους τοὺς τρόπους καθημερινά, ἀπὸ τὴν πιὸ ἀνώδυνη, στὴν ἐπαφή μέ τὴ θρασύτητα καὶ τὸν «τσαμπουκά» τῶν Τροχαίων, μέχρι τό ξυλοφόρτωμα τῶν μεταναστῶν, τὴν παροχὴ προστασίας στά σκυλάδικα, καὶ συχνά-πυκνά πυροβολισμούς, ὅπως ἐκείνους πού ἔκοψαν τό νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ Γρηγορόπουλου; Ἐ, ὄχι, κι ὅτι οἱ «ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι» δέν τολμοῦν νὰ καταθέσουν, διότι ἀπειλεῖται ἢ ζωὴ τῶν ἰδίων καὶ τῆς οἰκογένειάς τους! Θὰ πρέπει κανεὶς νὰ μὴν ἔχει βρεθεῖ ποτὲ σέ δίκη πολιτικοῦ χαρακτήρα –ὅπως συμβαίνει μέ τὸν κ. καθηγητὴ– γιὰ νὰ λέει τέτοιες ἀνακρίβειες. Τέτοιες περιπτώσεις ἀστυνομικῶν πού φοβοῦνται νὰ καταθέσουν ὑπάρχουν ὅπωςδήποτε, ἀλλὰ εἶναι ἐλάχιστες καὶ ἀφοροῦν τίς δίκες γιὰ τρομοκρατία καὶ μόνο. Ἐντίθετα, ὑπάρχουν πολλοὶ ἀστυνομικοὶ πού ὄχι μόνο δέν φοβοῦνται νὰ καταθέσουν, ἀλλὰ συχνά φορτώνουν τοὺς κατηγορούμενους μέ ἀνύπαρκτα ἀδικήματα⁴.

Ὁ κίνδυνος ἐνός ἀδιέξοδου διπύλου

Θὰ ἀποτελοῦσε κεφαλαῖωδες σφάλμα ἂν μέ ἀντιδράσεις τέτοιου χαρακτήρα χαρίζαμε ὅλη τὴ νεολαίστικη ἀντίδραση στίς

3. Χρῆστος Γιανναράς, «Τό κλειδί: προστασία μαρτύρων», *Καθημερινή*, 25-01-09.

4. Ἐν ἐπιμένω τόσο στά κείμενα τοῦ Χρ. Γιανναρά καὶ δέν ἀναφέρομαι σέ δεκάδες ἄλλα, ὅπως τοῦ Γιάννη Μαρίνου, τοῦ Θάνου Λίποβατς, τοῦ Χαρίδημου Τσούκα, κ.ἄ., αὐτὸ γίνεται διότι ὁ Γιανναράς ὑπῆρξε μιὰ ἐμβληματικὴ μορφή τῆς «νεο-ὀρθοδοξίας», καὶ σηματοδοτεῖ ἀκριδῶς τὸν κίνδυνο τῆς μετακίνησης ἐνός μεγάλου μέρους τοῦ πατριωτικοῦ καὶ «ἐθνικοῦ χώρου» πρὸς κατασταλτικὴς καὶ ἀκροδεξιῆς λογικῆς, μπροστά στό ἀδιέξοδο. Καὶ αὐτὴ ἢ ἀκροδεξιὰ στροφή ἐμφαίνεται ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν ἀκραία κατασταλτικὴ ἀντίληψη γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς κρίσης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ταυτόχρονη ἐπιστροφή στά ἰδεολογήματα τῆς ἐλληνοτουρκικῆς συνεργασίας πού χαρακτηρίζουν τὴν ἐλληνικὴ Δεξιὰ καταγωγικά, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, μέχρι τὸν Γεώργιο Παπαδόπουλο καὶ τὴν πρότασή του γιὰ ἐλληνοτουρκικὴ ὁμοσπονδία.

δυνάμεις τής ψευδοεναλλακτικής παγκοσμιοποίησης και του έθνομηδενισμού, χαρακτηρίζοντάς τη συλλήβδην ως αντιδραστική ή «φασιστική νέου τύπου». Η πραγματικότητα τά επόμενα χρόνια θά οδηγήσει στή συρρίκνωση αυτών των τάσεων και τήν ενίσχυση των αντιπαγκοσμιοποιητικών ρευμάτων, τά όποια, μέ τή σειρά τους, δέν θά πρέπει νά τά έκχωρήσουμε άμαχητί στό ΛΑΟΣ.

Διότι σήμερα κινδυνεύουμε νά δοϋμε νά αναπαράγονται, *mutatis mutandis*, φαινόμενα «μεσοπολέμου»: Ένα μέρος τής κοινωνίας και των πολιτικοποιημένων πολιτών νά τραθήξει πρός μιά δήθεν αποκλειστικά «ταξική» και μόνο αντίληψη του κόσμου –και μάλιστα σέ παροξυστική, άναρχική και μεταμοντέρνα μορφή, έξαιτίας τής έλλειψης συγκροτημένων ιδεολογικών κινήματων– και ένα άλλο, πιθανώς τό μεγαλύτερο, σέ μιά κατασταλτική και φασιστική λογική, πού όμως θά ένθυλακώσει και θά παγιδεύσει τίς ιδέες τής ταυτότητας, του έθνους, τής κοινωνικής συνοχής. Μιά τέτοια εξέλιξη θά έχει τίς χειρότερες δυνατές συνέπειες για τήν κοινωνία, τήν κοινωνική δικαιοσύνη, τό έθνος και τήν ταυτότητά μας. Έξάλλου, για όσους θέλουν νά διδάσκο-

νται από τήν ιστορία, θά πρέπει νά υπενθυμίσουμε πώς ό Μουσολίνι προερχόταν από τό Σοσιαλιστικό Κόμμα Ίταλίας και χρημάτισε ήγέτης τής άριστερης του πτέρυγας, ένω ένα μεγάλο μέρος των **σορευλικών** άναρχοσυνδικαλιστών τής Γαλλίας και τής Ίταλίας προσχώρησε στόν φασισμό. Και μόνο όταν πλησίαζε ό Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος δυνάμεις τής Άριστερας και κομμουνιστικά κόμματα άρχισαν νά συνειδητοποιούν τήν ανάγκη τής «επανεθνικοποίησης» τους, αλλά ήταν πλέον άργά για νά τόν άποτρέψουν, παρ' όλο πού αυτή ή στροφή τους επέτρεψε στή συνέχεια νά ήγηθούν στήν Άντίσταση. Ό ίδιος μηχανισμός, ή ίδια πόλωση προδιαγράφεται και σήμερα.

Τό έγχείρημά μας είναι έξαιρετικά δύσκολο και κινείται στήν **κόψη του ξυραφιού**, αλλά αυτό είναι τό τίμημα του νά ζοϋμε σέ μιά χώρα των συνόρων, παρασιτική από τή μιά και ταυτόχρονα άποπαίδι τής Δύσης, τή στιγμή πού ό παρασιτισμός μπαίνει σέ βαθύτατη κρίση. Στήν άρχή θά αντιδράσει σάν κακομαθημένο παιδί, αλλά σύντομα θά υποχρεωθεί νά άναμετρηθεί και πάλι μέ τήν ιστορία της, μιά ιστορία δημιουργίας και αντίστασης.

Πολιτική παιδοκολακίας

Έ ευφημιστικώς έλληνική λεγόμενη παιδεία δέν προσφέρει στά παιδιά όραμα ζωής· προσφέρει όραμα θανάτου. Τά κάνει ικανά νά μήν μπορουν νά κάνουν ή νά γίνουν τίποτε πάρεξ υπάλληλοι του κράτους. Και νά έξαρτώνται έτσι από τά κομματικά έκτροφεΐα. [...]

Γιά νά άπαλλαγούμε από τίς δικές μας ένοχές εφαρμόσαμε εις βάρος των μαθητών μιά πολιτική θωπείας, μιά πολιτική πού από τό 1976 όνόμασα «πολιτική παιδοκολακίας». Έ ύαινα πρίν φάει τό θήραμά της θρηνεΐ πάνω στό κουφάρι του για νά τό κάνει πιό...μαλακό! Μέ τήν παιδοκολακία προπονήσαμε τά παιδιά για έλαφρό φορτίο κι όχι για νά άποκτήσουν ώμους ισχυρούς για τό βαρύ φορτίο πού αύριο θά τους φορτώσει ή ζωή. Ούσιαστικά τουτα τά άγριεμένα παιδιά είναι στό βάθος φοβισμένα παιδιά. Μπορεί στό σχολείο νά καταργήθηκε τό χαστούκι, αλλά τά πιό ήχηρα χαστούκια τά δίνει σήμερα ή ζωή. Στο κάτω κάτω τό χαστούκι του καθηγητή ήταν μιά έπαφή.

Σήμερα ή πιό σκληρή τιμωρία είναι ή άδιαφορία. Έ «παιδαγωγική» του «ας κόψουν τόν λαιμό τους...»! Και τόν κόβουν.

Άπόσπασμα χρονογραφήματος του Σαράντου Καργάκου στό περιοδ. *Νέμεσις* (Ίαν. 2009, σσ. 40-41).

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Οικουμενισμός

Γένεση-Προσδοκίες-Διαψεύσεις
Τόμος Α' σσ. 502, τόμος Β' σσ. 528,
έκδόσεις *Θεοδρομία*, Θεσσαλονί-
κη 2008, σχ. 17x24 έκ.

Μέ ιδιαίτερη χαρά ύποδεχόμεθα τά Πρακτικά τοῦ «Διορθοδόξου Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου» περί Οἰκουμενισμοῦ, πού συνεκλήθη ἀπό τό Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ. καί τήν Ἑταιρεία Ὁρθόδοξων Σπουδῶν στήν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ. 20-24 Σεπτεμβρίου 2004.

Ἐκδίδονται σέ δύο καλαίσθητους δεμένους τόμους 1030 συνολικῶς σελίδων ἀπό τίς ἐκδόσεις «Θεοδρομία». Ὁ καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης –όμότιμος πλέον– πρωτοπρεσβύτερος π. Θεόδωρος Ζήσης, ὁ ὁποῖος εἶχε τήν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως τῶν Πρακτικῶν, σημειώνει στά «Εἰσαγωγικά Προλεγόμενα» τῆς ἐκδόσεως:

«Ὅπως φαίνεται καί ἀπό τόν τίτλο τοῦ Συνεδρίου “*Οἰκουμενισμός. Γένεση-Προσδοκίες-Διαψεύσεις*”, στόχος μας ἦταν νά δείξουμε τό νοσηρό αἰρετικό περιβάλλον πού ἐγέννησε τόν Οἰκουμενισμό, νά ἐξηγήσουμε πῶς παρασύρθηκαν ὅλες οἱ τοπικές Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες στό νά συμμετάσχουν στό λεγόμενο “Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν”, προσδοκώντας ἀφελῶς τήν ἐνότητα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἀντί τῆς ὁποίας εἶδαν, διαψευδόμενες, νά φθεῖρεται ἡ Ὁρθόδοξη πίστη καί νά ἀλλοιώνεται τό ἀσκητικό της ἦθος. Τό θεματικό αὐτό σχέδιο ἦταν δύσκολο νά ἐφαρμοσθεῖ σέ ἐνόητες κατά τόν καταρτισμό τοῦ προγράμματος τοῦ Συνεδρίου, μολονότι σέ γενικές

γραμμές προσπαθήσαμε νά τό τηρήσουμε, λόγω δυσκολιῶν πού εἶχαν ὡς πρός τίς ἡμέρες καί τίς ὥρες πολλοί εἰσηγηταί, ὅπως συμβαίνει σέ ὅλα τά συνέδρια. Τώρα διαιρέσαμε τίς σαρανταεννιά (49) εἰσηγήσεις –ἐκτός ἐλαχίστων πού δέν μᾶς ἐστάλησαν δυστυχῶς– σέ τέσσερις ἐνότητες, οἱ ὁποῖες καλύπτουν τούς τρεῖς στόχους τοῦ τίτλου τοῦ Συνεδρίου: *Α'. Γένεση καί ἀνατομία τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Β'. Ἡ στάση τῶν Ὁρθόδοξων ἔναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Γ'. Οἱ Θεολογικοί Διάλογοι καί τό πρόβλημα τῆς Οὐνίας καί Δ'. Θεολογικά, Λειτουργικά καί Ποιμαντικά Προβλήματα*. Στά ἀναλυτικά καί δυνατά *Πορίσματα* τοῦ Συνεδρίου, πού δημοσιεύονται στό τέλος, ἔχει κανεῖς ὅλη τήν ἐσωτερική ἐξέλιξη καί δομή τῶν εἰσηγήσεων, ὅπως καί τίς προτάσεις γιά νά ἐξέλθουμε ἀπό τήν μακροχρόνια αὐτή ἐκκλησιαστική κρίση, χειρότερη καί ἀπό αὐτήν τῆς Εἰκονομαχίας. Εἶναι εὐχάριστο ὅτι ἐφέτος πού δημοσιεύονται τά Πρακτικά ἀκούσθηκε δυνατή καί ἡ φωνή τοῦ Ἁγίου Ὁρους μέ τό συνταχθέν “*Υπόμνημα περί τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν*” στήν ἴδια γραμμῆ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὥστε νά ἀποδυναμωθοῦν οἱ πανηγυρισμοί τῶν Οἰκουμενιστῶν γιά τά ἐξήντα χρόνια (60) ἀπό τήν ἰδρυσῆ του (1948-2008)».

Μαρτυρίες προσκνητῶν, Γέροντας Παῖσιος ὁ Ἁγιορείτης (1924-1994), ἐπιμέλεια Νικόλαος Ζουρνατζόγου, ἐπισμηναγός ἐ.ἀ., ἐκδ. Ἁγιοτόκος Καππαδοκία, Θεσσαλονίκη 2008 (δ' ἐκδοση βελτιωμένη καί ἐπηρεξημένη) σσ. 592 σχ. 17x24 έκ.

Ὁ φιλόθεος, καί φιλαγορείτης Νικόλαος Ζουρνατζόγλου, ἐπισμηναγός ἐ.ἀ., ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν μακαριστὸ Γέροντα Παῖσιο τὸν Ἁγορείτη, συγκέντρωσε σὲ ἕναν καλαίσθητο τόμο μαρτυρίες 187 (!) ἐπωνύμων καὶ ἀνωνύμων προσκυνητῶν πού ἔχουν κάτι ἀξιόλογο νὰ καταθέσουν ἀπὸ τὴ γνωριμία καὶ ἐπικοινωνία τους μὲ τὸν μακαριστὸ Γέροντα. Ὁ κ. Ζουρνατζόγλου μᾶς ἐντυπωσιάζει μὲ τὴν συστηματικότητα καὶ ἀκρίβεια πού ἐργάσθηκε, συγκέντρωσε καὶ παρουσιάζει τὸ πλούσιο ὕλικό του.

Μεταξὺ τῶν ἐπωνύμων, πού καταθέτουν τὴ μαρτυρία τους γιὰ τὸν Ἅγιο –στή συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας– Γέροντα εἶναι καὶ Ἐπίσκοποι, Καθηγούμενοι καὶ Καθηγητὲς Πανεπιστημίου.

Τὸν τόμο προλογίζουν ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Καρακάλου Ἁγίου Ὁρους Ἀρχιμανδρίτης π. Φιλόθεος καὶ ὁ Ἀντιπέραρχος ἐ.ἀ. Νικόλαος Νόκας.

Ἰδιαιτέρως σημαντικὴ εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ στενοῦ πνευματικοῦ τέκνου τοῦ Γέροντος Παΐσιου Μοναχοῦ Ἡ., ὁ ὁποῖος παρουσιάζει αὐθεντικά τὶς ἀπόψεις τοῦ Γέροντος πάνω σὲ φλέγοντα πνευματικὰ θέματα τοῦ καιροῦ μας, ὅπως: Σημεῖα τῶν καιρῶν, Ἀντίχριστος, Ταυτότητες, Χάραγμα, Νεονικολαϊτικὲς δοξασίες, Θεωρία ἐξελίξεως (Δαρβίνου), Ὁμοιοπαθητικὴ, Βελονισμὸς, Μεταμοσχεύσεις ἀνθρωπίνων ὀργάνων.

Μετὰ τὶς μαρτυρίες τῶν προσκυνητῶν ὑπάρχει ἐνδιαφέρον Παράρτημα (σσ. 462-499), στό ὁποῖο ὁ διεθνολόγος Βενιαμίν Καρακωστανόγλου γράφει γιὰ τὶς Ἑλληνοτουρκικὲς σχέσεις, τὸν ἐναέριο χῶρο, τὴν αἰγιαλίτιδα ζώνη καὶ τὴν ὑφαλοκρηπίδα τοῦ Αἰγαίου, ἐνῶ ὁ ναύαρχος ἐ.ἀ. Χρήστος Λυμπέρης καὶ ὁ σμήναρχος ἐ.ἀ. Εὐριπίδης Ἀποστολίδης μᾶς προσφέρουν δύο ἐνδιαφέρουσες γεωπολιτικὲς ἀναλύσεις γύρω ἀπὸ τὰ ὡς ἄνω θέματα.

Ὁ ἀκούραστος ἐπιμελητὴς τοῦ παρόντος

τόμου ἐτοιμάζει καὶ δεῦτερο τόμο μὲ μαρτυρίες προσκυνητῶν γιὰ τὸν Γέροντα Παῖσιο καὶ ἄλλον τόμο μὲ ἐπιστολὲς τοῦ ἰδίου τοῦ Γέροντος Παΐσιου. Περιμένουμε μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ τὰ δοῦμε τυπωμένα.

Κωνσταντῖνος Ἡρ. Δεσπότης, Ἅγιοι τῆς Ἡπείρου, ἐκδ. Παρακαταθήκη, Θεσσαλονίκη 2009, σσ. 304, σχ. 14x20,5 ἐκ.

Ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις *Παρακαταθήκη* κυκλοφορεῖ σὲ δεῦτερη ἐκδοση, ξαναδουλεμένη καὶ ἐμπλουτισμένη, τὸ βιβλίο τοῦ Γιαννιώτη συγγραφέα Κωνσταντίνου Δεσπότη «Ἅγιοι τῆς Ἡπείρου».

Πρόκειται γιὰ ἕνα εὐσύνοπτο βιβλίο, πού συνδυάζει ἀπλότητα καὶ ἐπιστημονικότητα στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ὁ συγγραφέας του –λάτρης τῆς παραδόσεως καὶ τῶν Ἁγίων– μᾶς δίνει τὸν βίο, καὶ τὰ πνευματικὰ τους κατορθώματα. Τὸ ὕλικό του συνέλεξε ἀπὸ μοναστηριακὲς καὶ ἄλλες βιβλιοθήκες, συναξάρια καὶ λοιπὲς ἀγιολογικὲς πηγές.

Ὅπως σημειώνει στὸν πρόλογό του ὁ συγγραφέας «... τὰ τελευταῖα χρόνια ἀρκετὲς μονογραφίες εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος γιὰ τοὺς Ἡπειρωτὲς Ἁγίους. Αἰσθητὴ ὅμως παρέμενε ἡ ἀνάγκη ἑνὸς συλλογικοῦ περιεκτικοῦ ἔργου. Αὐτὴ τὴν ἔλλειψη θέλησα νὰ καλύψω».

Ἡ ὕλη τοῦ βιβλίου διαρθρώνεται σὲ δύο μέρη. Στὸ Α' μέρος ὁ συγγραφέας παρουσιάζει τοὺς Ἁγίους κατὰ νομούς τῆς γεωγραφικῆς περιοχῆς τῆς Ἡπείρου. Ἀκολουθοῦν οἱ Ἅγιοι τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ σὲ παράρτημα οἱ Ἅγιοι Νεκτάριος Αἰγίνης, Νικόλαος Καβάσιλας καὶ Γρηγόριος Καλλίδης, οἱ ὁποῖοι ἐπίσης συνδέονται μὲ τὴν Ἡπειρο εἴτε λόγῳ καταγωγῆς εἴτε ὡς διαποιμάναντες περιοχὲς τοῦ συγκεκριμένου γεωγραφικοῦ χώρου.

Στὴ συνέχεια ἔχουμε Ἁγίους στὴ συ-

νείδηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, τῶν ὁποίων ἐκκρεμῆ ἢ ἐπίσημη ἀνακήρυξη.

Στό Β΄ μέρος δημοσιεύονται –γιά πρώτη φορά συγκεντρωμένες– ἡ Ἀσματική Ἀκολουθία, ὁ Παρακλητικός Κανὼν καί οἱ Χαιρετισμοί τῶν Ἁγίων, ποιηθέντα ἅπαντα ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καταγομένου ἐκ Βορείου Ἡπείρου.

Ἡ χρησιμότητα τοῦ βιβλίου συμπληρώνεται μέ δύο εὔρετήρια: ἀλφαθητικό (Ἡπειρωτικό Ἀγιολόγιο) καί κατά μήνα (Μηνολόγιο).

Ἀκολουθεῖ ἡ Βιβλιογραφία.

Τό βιβλίον κοσμεῖται ἀπό τήν εἰκόνα τῶν Ἁγίων, πού ἐφιλοτέχνησε ὁ γνωστός Ἀγιορείτης ἀγιογράφος ἱερομόναχος παπα-Ἀρσένιος Μπουραζερίτης. Ἐπίσης κάθε συναξάριο συνοδεύεται ἀπό εἰκόνα τοῦ Ἁγίου πού διογραφεῖται.

Ἄς σημειωθεῖ, τέλος, ὅτι τά ἔσοδα ἀπό τήν πώληση τοῦ βιβλίου θά διατεθοῦν –κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ συγγραφέως– γιά τήν ἀποπεράτωση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν ἐν Ἡπείρῳ Ἁγίων, πού ἔχει ξεκινήσει νά ἀνεγείρεται στή Ἰωάννινα.

Ἡ Παρακαταθήκη παρακαλεῖ γιά τή συνδρομή σας

Γιά τήν ἀποστολή τῆς συνδρομῆς σας (ἑσωτερικοῦ 10 εὐρώ, ἐξωτερικοῦ 30 εὐρώ καί Κύπρου 7 λίρες Κύπρου) μπορεῖτε νά χρησιμοποιήσετε τήν ἔνθετη ταχυπληρωμή (ἐμπεριέχεται σέ δύο τεύχη τῆς *Παρακαταθήκης* ἐτησίως), ἡ ὁποία ἔχει χαμηλότερο ταχυδρομικό τέλος ἀπό τίς ἄλλες ταχυδρομικές ἐπιταγές ἢ νά καταθέσετε χρήματα σέ ἕναν ἀπό τούς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς πού ἀναγράφονται κατωτέρω:

Ἐθνική Τράπεζα: 421/614374-15 καί Alpha Τράπεζα Πίστεως: 815-002101-039454.

Ἡ ἀπόδειξη συνδρομῆς ἢ δωρεᾶς μπορεῖ νά ἐπισυναφθεῖ στή φορολογική σας δήλωση, γιά νά ἐκπέσει τό ποσό αὐτό ἀπό τήν Ἐφορία.

Γράφτε καθαρά τά στοιχεῖα σας

Ἐάν στείλατε μία φορά στή διάρκεια τοῦ ἔτους τή συνδρομή σας στήν *Παρακαταθήκη*, ἀγνοήστε τήν ταχυπληρωμή πού θά βρεῖτε γιά δεύτερη φορά ἐντός τοῦ περιοδικοῦ.

Γιά λόγους πρακτικῶν δάξουμε δύο φορές τό χρόνο τήν ἔνθετη ταχυπληρωμή σέ ὅλα τά ἀντίτυπα τοῦ συγκεκριμένου τεύχους τῆς *Παρακαταθήκης*. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι θά στείλετε γιά δεύτερη φορά συνδρομή.

Δύο φορές τό χρόνο γίνεται καί ἡ ἀποστολή τῶν ἀποδείξεων σέ ὅσους ἔστειλαν συνδρομή.

Παρακαλοῦμε στό ἔντυπο τῆς ταχυπληρωμῆς νά γράφτε καθαρά στή θέση «Ἀποστολέας» τά στοιχεῖα σας, ἔτσι ὅπως ἀναγράφονται στήν ἐτικέτα τῆς *Παρακαταθήκης* πού λαμβάνετε. Ἐάν ἄλλα στοιχεῖα ἀναγράφουμε ἐμεῖς στήν ἐτικέτα στόν φάκελο τῆς *Παρακαταθήκης* καί ἄλλα ἐσεῖς στήν ταχυπληρωμή πού μᾶς στέλνετε, δημιουργεῖται πρόβλημα.

Σέ περίπτωση πού καταθέσετε χρήματα σέ ἕναν ἀπό τούς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς τῆς *Παρακαταθήκης*, παρακαλοῦμε ἐνημερῶστε μας σχετικά, διότι διαφορετικά δέν λαμβάνουμε γνώση γιά τήν κατάθεσή σας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΣΧΟΛΙΑ

**Πρός σύγκληση «Μεγάλης Συν-
όδου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν»;**

Στήν ἐφημ. *Τό Βῆμα* τῆς 1ης Μαρτίου 2009 ὑπάρχει ρεπορτάζ τῆς κ. Μ. Ἀντωνιάδου μέ θέμα τήν σύγκληση τῆς «Μεγάλης Συνόδου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν». Παραθέτουμε τά σημαντικότερα σημεία:

«Ἐπισπεύδει τίς προπαρασκευαστικές διαδικασίες γιά τή σύγκληση τῆς πρώτης στόν σύγχρονο κόσμο Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος.
[...]

Στή δισέλιδη ἐπιστολή του, ἡ ὁποία ἔφθασε στίς ἔδρες τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν μέ τή μορφή τοῦ κατεπεύγοντος, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ζητεῖ τόν ὀρισμό ἀντιπροσώπων καί συμβούλων, οἱ ὁποῖοι θά συμμετάσχουν στίς διαδικασίες προετοιμασίας τῆς Συνόδου. Ὁρίζει μάλιστα δύο προπαρασκευαστικές συνεδριάσεις – ἡ πρώτη τόν Ἰούνιο καί ἡ δεύτερη τόν Δεκέμβριο – οἱ ὁποῖες θά πραγματοποιηθοῦν στό Σαμπεζύ τῆς Γενεύης, ὅπου λειτουργεῖ τό Ὁρθόδοξο Ἰνστιτούτο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τά θέματα, πού καλοῦνται νά συζητήσουν κατά τή διάρκεια τῶν συνεδριάσεων, πού θά πραγματοποιηθοῦν στή Γενεύη τόν Ἰούνιο καί τόν Δεκέμβριο οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἶναι: ἡ διασπορά, ἡ παραχώρηση τοῦ Αὐτοκεφάλου καί τοῦ Αὐτονόμου στίς Ἐκκλησίες, καθώς καί τά Δίπτυχα, δηλαδή ὁ τρόπος μνημόνευσης τῶν ὀρθοδόξων προκαθημένων κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας.
[...]

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, σύμφωνα μέ πληροφορίες, ἐπιθυμεῖ πάση θυσίᾳ τή

σύγκληση τῆς Συνόδου».

Σημ. «Π»: Στό σημαντικό αὐτό θέμα θά ἐπανεέλθουμε, ἐλπίζοντας ὅτι θά ἔχουμε, ἐν τῷ μεταξύ, περισσότερες ἐπ' αὐτοῦ πληροφορίες.

v v v

**Εἶπε κανεῖς
ὅτι δέν ἔχουμε δημοκρατία;**

Μεταφέρουμε ἀπό τήν ἱστοσελίδα in.gr τά παρακάτω ἐνδιαφέροντα ὑπό τόν τίτλο: «Ἀπορρίπτει τό Βατικανό τή συγγνώμη τοῦ ἐπισκόπου-ἀρνητῆ τοῦ Ὀλοκαυτώματος».

Ρώμη, 27.2.2009. Τό Βατικανό ἀπέρριψε τή συγγνώμη πού ζήτησε Βρετανός ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρνηθεῖ τήν ὑπαρξη ἀερίων στά ναζιστικά στρατόπεδα καί τό θάνατο ἑκατοντάδων χιλιάδων Ἑβραίων σέ αὐτούς.

Τό Βατικανό δήλωσε ὅτι ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νά ἀποσύρει τά σχόλιά του «δημοσίως καί μέ τρόπο κατηγορηματικό».

Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Βατικανοῦ Φεντερίκο Λομπάρντι δήλωσε πώς ὁ ἐπίσκοπος δέν φαίνεται νά δίνει τήν πρέπουσα σημασία στήν κατάσταση πού δημιούργησαν τά σχόλιά του.

Πρόσθεσε ἐπίσης ὅτι ὁ Ρ. Οὐίλιαμσον δέν σεβάστηκε τίς ὑποδείξεις τῆς Ἁγίας Ἐδρας, πού τόν διέταξε στίς 4 Φεβρουαρίου νά ἀποστασιοποιηθεῖ δημοσίως ἀπό τίς θέσεις πού ἐξέφρασε.

Ὁ Ρίτσαρντ Γουίλιαμσον ἀπολογήθηκε γιά τά σχόλιά του, ὡστόσο ἡ ἑβραϊκή κοινότητα ἐκτιμᾷ ὅτι ἡ συγγνώμη του αὐτή δέν εἶναι ἀρκετή.

Συγκεκριμένα, ὁ πρόεδρος τῶν ἑβραϊκῶν Κοινοτήτων τῆς Ἰταλίας, Ρέντσο Γκατένια,

χαρακτήρισε τήν συγγνώμη ως «ἀμφιλεγόμενη».

Ἐπίσκοπος ζήτησε συγγνώμη μέ ἐπιστολή πρὸς τό Βατικανό, ὠστόσο δέν παραδέχθηκε σέ αὐτήν ὅτι τό Ὀλοκαύτωμα συνέδη στήν πραγματικότητα.

«Ζητῶ συγγνώμη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἀπό ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού πραγματικά ἐνοχλήθηκαν ἀπό αὐτά πού εἶπα», ἀνέφερε στήν ἐπιστολή καί ἐπισημαίνει ὅτι «ἀπλῶς ἐξέφρασε τήν ἀποψη ἑνός μή ἱστορικοῦ».

«Τό μόνο πρᾶγμα πού δέν λέει καί τό κυρίως, εἶναι ὅτι τό Ὀλοκαύτωμα συνέδη πραγματικά, ὅτι δέν εἶναι μύθευμα, ὅτι δέν εἶναι ψέμα» δήλωσε ὁ ραβῖνος Μάρθιν Χιέρ.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἡ Εὐρωπαϊκή Ἐπιτροπή προειδοποίησε τόν Βρετανό ἐπίσκοπο νά προσέχει γιατί οἱ δηλώσεις του ἀποτελοῦν

ἀδίκημα σέ πολλές χώρες, παρά τό γεγονός ὅτι μπορεῖ νά κυκλοφορεῖ ἐλεύθερα στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση.

«Προειδοποιῶ ὅτι στήν πλειοψηφία τῶν χωρῶν, ἡ ἄρνηση τοῦ Ὀλοκαυτώματος καί ἡ ἀπόρριψη μπορεῖ νά διωχθοῦν. Τά ἐθνικά δίκαια τήν καταδικάζουν», ὑπογράμμισε ὁ εὐρωπαῖος ἐπίτροπος ἀρμόδιος γιά τή Δικαιοσύνη, Ζάκ Μπαρό σέ συνέντευξη Τύπου μετά ἀπό σύνοδο τῶν ὑπουργῶν Δικαιοσύνης τῆς Ε.Ε.

Ἐστόσο, ὑπογράμμισε ὅτι ὁ εὐρωπαϊκός νόμος πού ἐγκρίθηκε στίς 28 Νοεμβρίου τοῦ 2008 καί ποινικοποιεῖ ὑπό προϋποθέσεις τόν ἀρνητισμό ὡς προτροπή γιά ρατσιστικό μίσος, δέν μπορεῖ ἀκόμα νά ἐφαρμοστεῖ γιατί πρέπει πρωτίστως νά μεταφερθεῖ στή δικαιοσύνη τῶν χωρῶν-μελῶν.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Διμηνιαία ἔκδοση τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου
γιά τήν Ἑλληνορθόδοξη Παράδοση «Παρακαταθήκη»
Κωδικός ΕΛ.ΤΑ. 5142

Ἐκδότης - ὑπεύθυνος κατά τόν νόμο: Βασιλική σύζ. Ἡρ. Λαμπροπούλου
Σύμβουλος Ἐκδόσεως: Μοναχός Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης
Ἐπεύθυνος τυπογραφείου: Ἀντώνιος Μαυρογένης

Ἐκτύπωση — Βιβλιοδεσία: Μαυρογένης Α.Ε.

Συνδρομή ἐσωτερικοῦ ἐτήσια: 10 εὐρώ

Συνδρομή ἐξωτερικοῦ ἐτήσια: 30 εὐρώ

Συνδρομή Κύπρου ἐτήσια: 7 λίρες Κύπρου

Ἐπιστολές - Συνδρομές: Περιοδικόν ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
Τ.Θ. 18407 – 540 03 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τά ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τῶν συγγραφέων τους καί ἀκολουθοῦν τήν ὀρθογραφία τους.

© ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, κατόπιν γραπτῆς ἀδείας ἀπό τήν διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ.

